

Tévedések

kikerülése tekintetéből a t. cz. vidéki közönség érdekében, s hogy hivatalnoknak bátran ellenállhassunk, kik a legnagyobb, egyedül s kizárólag a kiállításokon ezüst érmeikkel kitüntettek

FOGL E. pesti és bécsi

cs. kir. udvari szállítók

vászonruha-gyáranak-árjegyzékét

utánnyomatni, s így a nyilvánosság elé bocsátani — nem átalják, — szerencsénknél, sőt czélszerűnek tartjuk ujjal leszállított árjegyzékünket azon megjegyzéssel közzé tenni, — hogy csakis levélbeli megrendelések mindenemű vászonárúkra, továbbá kész férfi-, női- s gyermek fehérúrneműekre főraktárainkhoz

(a vászonárú valóságos teljes jótállása)

a pénzösszeg beküldése, vasúti vagy postai utánvét mellett lesznek intézendők:

Pestre:
FOGL E.
kir. udvari szállító
Pesten, a váci-utca kezdetén
Mocsonyi-féle házban,
„Mária Valéria főhercegnőhöz.“

Bécsbe:
FOGL E.
k. k. Hoflieferant
in Wien,
Kernnerstrasse Nr. 27,
Ecke der Himmelstorgasse zum
„Erzherzog Karl.“

Férfi-ingek. (a nyak terjelme megkívántatik), 2, 3, 4, 5, 6, 8—10 frtig a legjobbak.

Női-ingek. simák 1 frt 80 kr., 2 frt finom burkovarrással 2 frt 50 kr., valamint sveiczi formára, s legújabb szabásuak, himzéssel 3 frt, 3 frt 50 kr., 4, 5 frt; legfinomabb vászon és batiz-ingek himzéssel és csipkével (Fantasie parisienne) 6, 8—10 frtig.

Női éji-ingek. hosszú ujjal 3 frt 50 kr., himzettek 5—6 frtig.

Férfi-gatyák. 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt, 2 frt 50 kr., 3 frt; lovag szabásu, francia és magyar formára.

Rumburgi és belga vászonból

- Angol shirding-ingek fehérek és színesek, (szettek mint a vászonból készítették) 2 frt, 2 frt 50 kr., 3 frt, 3 frt 50 kr.
- Női-nadrágok, vászon, perkal vagy parketből 2, 2 frt 50 kr., 3 frt, himzet-betétel.
- Női-pongyola vagy éji corsettek, perkal vagy legfinomabb parketből 2 frt, 2 frt 50 kr.; vászon vagy francia batizból, himzéssel 3 frt 50 kr., 5—6 frtig.
- Női-alszoknyák, perkal vagy legfinomabb szoknya parketből 4 frt, betételekkel 5—6 frt és 8 frt (legújabb divat).
- Női-harisnyák vagy férfi kápeczák, 1 tucat 5, 6, 8—10 frtig a legfinomabbak.
- Férfi téli mellények, vagy hellelt alsó nadrágok 2 frt, 3—4 frtig a legjobbak.
- Fényűzési férfi-ingek, művészileg vart mell (nyak terjelme megkívántatik), 6, 7, 8—10 frtig.
- Flanell férfi-ingek minden színben, 4 frt 50 kr., 5—6 frtig (a nyak terjelme megkívántatik).
- Nyakgallérok, legújabb minta, 1 tucat ára 2, 3—4 frtig (a nyak terjelme megkívántatik).
- 1 tucat rumburgi vászon zsebkendő 1 frt 50 kr., 2 frtig a kisebbek; 2 frt 50 kr., 3 frt 50 kr., 4, 5, 6, 8—10 frtig a nagyobbak és finomabbak.
- 1 tucat ezérna batizvászon-zsebkendő hölgyek számára 4, 7, 9—12 frtig a legfinomabbak.
- 1 tucat asztal- vagy törülköző-kendő, ára most csak 6, 7, 8—10 frtig ezérnadamászból.
- Egy vászon asztalkészület 6 személyre (1 abrosz s ahhoz illő 6 asztalkendővel) 5, 6, 8, 10—12 frtig a legfinomabb damászból, 12 személyre, kétannyi.
- Egy asztalkészület 12 személyre (azaz: egy nagy abrosz, ahhoz illő 12 asztalkendővel 10, 12, 16, 20—30 frtig a legfinomabb damasz.
- 30 rőf színes ágyneműre való 8, 9, 12—16 frtig a legjobb.
- 30 rőf kézfonal-vászon fehérítve, és duplacézernából fehérítetlen 8 frt 50 kr., 9 frt 50 kr., 11, 13, 15—18 frtig a legszebb.
- 1 vég 3/4 széles 30 rőfös rumburgi gazdasági vászon, 14, 16, 18, 22—25 frtig.
- Fűzők,** (Damenmieder) (a derek terjelme megkívántatik); párisi főraktár Magyarország és Ausztriára nézve 3, 4, 6, 8—10 frtig a legújabbk varrás nélkül.
- 38 rőfös kreasz vagy gazdasági vászon, 14, 16, 18—20 frtig a legszebb minőségű.
- 40—42 rőf kitűnő takácsvászon, (finom ágyruhára 12 db. női-inghez) 14, 15, 18 22—24 frtig a legjobb.
- 48 rőfös belga takácsvászon 22, 25, 30—35 frtig ingekre különösen ajánlható.
- 50—54 rőf hasonlíthatlan jó rumburgi vagy hollandi vászon 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80—100 frtig. 483 (5—6)

Levelbell megrendeléseket

Ingek, melyek a testhez nem jól al-
lanak, visszavé-
tetnek.

50 forint erejéig
vásárlóknak, rá-
adásul egy párisi
cachemir terítővel
kedveskedünk.

FOGL E.,
kir. udvari szállító Pesten, váci-
utca 4. sz. alatt.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Mindenkinek különös figyelmébe ajánlatik a

Forty orvos-féle általános

SEB-TAPASZ,

DE FORTY SCHES PFLASTER

mely rendkívüli gyógyereje, elvlasztó, érlelő s fájdalmat csillapító hatása által leggyorsabb, legbiztos s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különemű bajokban. — Ily bajok a torokgyuladás, légesohurut, bőrkés-barnaság, hártásgyík (Croup, angina) mindenemű megsértések, harapás, szúrás, vágás vagy égés által támadható s e b e k, megforrások, darázs- vagy méhcsúszások, konok-fekélyek, zuzatok (contusiók) — meglepő gyors fájdalomcsillapítással — rögzött dagadtok, gümők, tályogok, pokolvar

(carbunculus pustulali magna), megkeményedések, genyedések, vérelkések, minden mirigybetegségek, görvyes fekélyek, fagydagadtok, ujféreg, körömméreg, vadhas, tagszivás, csontszú, kifeczematás és megrándulások, helyi eszt; továbbá a szülők folytáni lábfelekadások, és sebek, fájós fekélyzet vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőráktól, — a különben elkerülhetlen életvesztésű sebész műtétnek mellőzésevel — egyedül ezen jeles septapasz használata által menekült meg. Végre a testbe teljesen bemélyedt bármennyű szálla, vagy darázs és méh-falánkja csupán ezen tapasztnak rövid ideig használata folytán annyira előtűnik, hogy azután a testből közönségesen szabadul ki, sebész műtét és fájdalom nélkül, könnyen kihúzható, mire a seb gyógyulása nem sokára bekövetkezik.

Ezen megbízhatatlan gyógyszer, melynek jelesége leghitelesebb egyének számos s különös kívánatra bármikor felmutatható bizonyítványai által már régóta legfenyesebben elismertett — rendkívüli, s legkülöneműbb esetekben megpróbáltatásnál és feltűnő sikerűs eredményeivel fogva, melyek használata által még elavult bajokban is elérhetnek, jól megalapított és elterjedt híret kétségbevonhatlanul igazolja.

A csomagok ára 50 kr. és 1 frt, használati utasítással együtt.
Központi küldeményező raktár: Pesten **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerész úrnál király-utca 7-ik szám alatt.
Továbbá kapható Pesten: **Jezovits M.** a „magyar királyhoz“ címzett kir. udv. és **Scholtz János** a „szentháromsághoz“ nevezett városi gyógyszerárban, és **Pfeifer J.**-nál, az uri-utczában a „két matróhoz.“ — **Budán: Pichler Győző** kir. udv. gyógyszer. és a Krisztinavárosban **Wlasek E.** gyógyszer. — **Bécsben: Plebán F.** Xav. gysz. úrnál (Stock im Eisenplatz) Nr. 1. dr. Girtler gysz., Freung 7. sz. — **Aradon: Szarka J.-nál.** — **B.-Ujfalun: Vass Jenő.** — **Békes-Csabán: Biener B.** — **Debreczenben: dr. Róthschnek V. E.** — **Duna-Földváron: Nádhera P.** — **Egerben: Plank Gy.** — **Eperjesen: Isépy Gy.** — **Ersekújvárott: Conlechner J.** — **Esztergomban: Beszedes J.** — **Gyöngyösön: Kocianovich J.** — **Győrött: Lehner F.** — **Hajoson: Az ottani m. k. postahivatalnál.** — **H.-M.-Vásárhelyen: Oblat L.** — **Högyészon: özv. Fischer Kr. gysz.** — **Jósván: Maléter Alb.** — **Kassan: Koregató A.** — **Kesmarkon: Genarsich C. A.** — **Kormáromban: Grötschel S. özv.** — **Körmöczön: Nemesek J.** — **Léván: Boleman Ede.** — **Makón: Weil M.** — **Maros-Vásárhelyt: Bueher M.** — **Miskolczon: Dr. Csáthi Szabó J.** — **Mohácson: Kreitl G.** — **Nagybeeskereken: Kleszky J.** — **Nagy-Kanisán: Wajdits J.** — **Nagyszombaton: Pántotsek R.** — **Nagyváradon: Huzella M.** — **Nyiregyházán: Kovács S.** — **Paksan: Malatinszky S.** — **Pécsen: Sipőcz J.** — **Pozsonyban: Pisztor B.** — **Rimaszombatban: Hamallár K.** — **Rozsnyón: Hirsch J. N.** — **Selmeczen: Vitkovics János.** — **Szathmáron: Jurászko D.** — **Sz.-Fehérvárott: Braun J.** — **Sz.-Györgyön: Mersitz J.** — **Szombathelyen: Billich E.** — **Temesvárott: Pocher J. E.** és **Quirny A. gysz.** — **Tétson: Höder L.** — **Ungvárott: Okolicsny J.** — **Vasvárt: Arady P.** és **Rossák R.** — **Verszeten: Guist M.** — **Veszpremben: Perenczy K.-nál.**

Kolozsvárott: BINDER K. gyógyszerésznél.
Brassón: FABICK E. és **GYERTYÁNFY J.** és **FIANÁL.**
Hátszegen: MATEFI B. gyógyszerésznél.
Zagrabban: HEGEDŰS GY. a „fekete sashoz“ címzett városi gyógyszer.
Mitrovitzon: KERSTONOSCHITZ E. FIANÁL.
Czernowitzban: SCHNIRCH J.-nál.
Főraktár Moldvaországra nézve: **Jassiban: JASSINSKI A.** gyógyszer.
Brailában: **Oláhországban: Dr. C. C. HEPITES** gyógyszerésznél.
Giurgevóban: **FABINI E. L.** gyógyszerésznél.

A t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólítanak, miszerint e részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készítő-jéhez **FORTY LÁSZLÓHOZ** címelve: Budára beküldeni sziveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesít.
Videki bérmentes levelek általi megrendelések az árnak középszé-
beni beküldése, vagy postai utánvét mellett tüstént és legpontosabban telje-
sítetnek. 391 (6—6)

Daruvári fürdő Slavoniában, megnyitattik majus 1-én.

Ezen vasas 30—37° R. hévizek régismert üdvös gyógyhatással bírnak: általános gyengeségnél, sáp- és görvélykórúknál; az ivarszerek gyengeségei és betegségeinél, meddőségnél stb., idült bőr- és idegbajoknál. Kitiűnően hatnak az iszapfürdők eszűs és kőszvényes bántalmakban. — Jó sikerrel használhatnak elő- és utógógy módul a közel levő lippiki iblanyos fürdőnél. — Mindennemű ásványos vizek készen tartatnak. Legközelebbi vasút-állomások Sissek és Bares.
A gyönyörű fürdő-párk közelében álló czélszerűen felszerelt épületekben kényelmes lakhelyek kaphatók. Naponként zene, táncvizigalmak, kirándulások a regényes környékbe kellemetes szórakozást nyújtanak.
Az orvosi felügyeletet dr. Siegel kezeli.
Az uradalmi fürdő-igazgatóság.

499 (3—3)

Pest, május 9-én 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer hasábotott petit sor vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítottatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígatás után 30 krajczár.

A képviselőház uj elnökei.

Az 1869. ápril 20-dikára összehívott országgyűlés képviselőháza a múlt héten választotta meg tisztviselőit s alakult meg. Az első választások az alakulások érdekében szoktak lenni, mint a pártok mérkőzése, melyekben számarányaik kitűnnek. Smivel egy képviselőház elnöksége nemcsak első méltóság egy parlamentaris országban, hanem

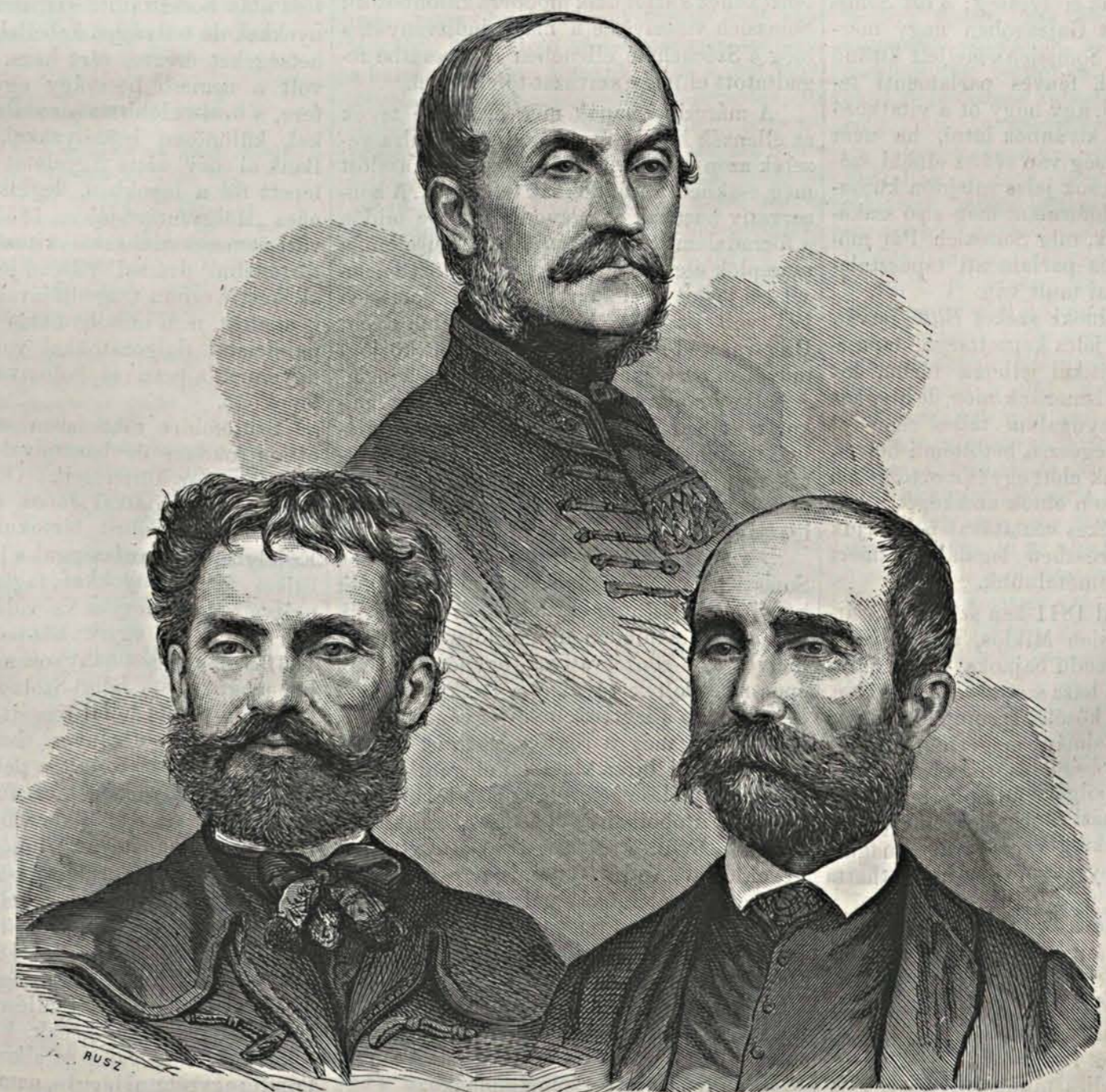
csés, ha az egyszersmind az egész háznak is legalkalmasbika. Ellenzéki részről az országgyűlés megnyitása előtt már indítvány tétetett, hogy mivel az elnöknek ugy is pártokon felül kell állania, ne legyen tekintet egyébre, mint arra, ki volna e diszes, de nehéz állásra a legképesebb? — s ilyenül **Bónis Sámuel**

jelöltetett ki. Kétséget nem szenved, hogy e köztiszteltetben álló hazánkfia nagy mértékben bir azon tulajdonokkal, melyek a jó elnököt alkotják; pártatlanság, szilárdság, éles ész, a szabályok ismerete, a kérdések tiszta hasogatása, higgadt nyugalom s nemes méltóság, — mindez egyesül Bónisban. Nem kevesebb magasztalással lehet szólni az

1861-ki képviselőház elnökéről, **Ghyczy Kálmán**-ról. De mivel e kitűnő férfiak mindketje az ellenzékek tartozik, részünkről igen természetesnek találjuk, hogy a többség, mellőzve őket, bármily érdemek is, saját pártjából keresett elnököket magának.

Természetesnek, annival inkább, mert saját soraiban is teljesen alkalmas egyéneket találhatott, talált is e fontos és diszes polczra.

A mult országgyűlés köztiszteltetben álló elnökét, az ősz **Szentiványi Károly**tkinálta meg a párt legelőször ismét az elnökséggel. Ő azonban, élvezvén már annak dícsőségét, s ag

GAJZÁGÓ SALAMON. SOMSSICH PÁL. BITTÓ ISTVÁN.

guló vállaira sokallván terhét fölvenni ujalag, köszönettel elhárította magáról e megtiszteltetést. Mi volt természetesebb, mint hogy a többség bizalma első sorban azon férfiak felé forduljon, kik már a mult országgyűlésen, mint alelnökök kitüntették képességeiket: megülni az elnöki szék olykor igen is nehezen megülhető paripáját, — megülni úgy, hogy midőn körülötte minden barát és ellenfél, mint az elemek harcza, tombol: maga egyedül nyugodtan és mozdulatlan maradjon.

A mult országgyűlés utóbbi alelnökei (miután az előbbieket egyike — Andrassy Gyula gr. — miniszterelnök, másika, Zeyk Károly, államtitkár lett, a harmadiktól — Dózsa Elek-től — a halál fosztotta meg a házat és a hazát) Somssich Pál és Gajdó Salamon voltak, amaz első, emez második.

Nem a következtési sor bürokratai slendriánja, mely a fordermann kidöltével fokozatosan lépteti előbbre az utána következőket, hanem a két alelnök bővségesen tanúsított valódi képességei tanácsolták, hogy a képviselőházi többség minden habozás nélkül bennök állapodjék meg mint elnökeiben. Mindketten több ízben elnökölték a mult országgyűlési szak alatt, gyakran a legheveseb és leghuzamos viták alkalmával is, s tudjuk mikép elnökölték. Mindkettőt nagy higgadság, pártatlanság, erély, helyes és tiszta felfogás, gyors fűzlalálás különbözteti meg. Egyik sem veszi el sem a tanácskozás fonatát soha, sem fejét a zavarban, sem bátorságát a zajongó tömeggel szemben, s a követelődő minoritást és az elbizakodó majoritást egyaránt képesek fékezni. Valljuk meg, e turbulentus magyar képviselőháznak olyan elnök kell, kiből minden egyéb tulajdonok felett első: az erélyesség; s ezt Somssichban úgy, mint Gajdóban nagy mértékben feltaláljuk. Somssich mellett kitűnő tudományosságával, fényes parlamenti tehetséggel tündökölt, úgy hogy őt a vitaköz szónokok sorában kívánnók látni, ha nem éreznők, mily szükség van rá az elnöki széken is. Gajdót is sok jeles tulajdon különbözteti meg, bár jóformán még első szakában van pályájának, míg Somssich Pál mögött már fényes és parlamenti tapasztalatokban dús politikai mult van.

A második alelnöki székét Bittó István tölti be; alapos és jeles képzettségű, tapasztalt, kipróbált politikai jellemű férfi, kit mint elnököt nem ismerünk még, de higgadt kedélye s nemes nyugalma teljes reményt nyújt, hogy ő is egészen betöltendő helyét. Midőn olvasóink előtt egy csoportozatban mutatjuk be a három elnök arczképét, életrajzuk némi töredékes vázlatával is akarjuk azt kísélni, bár, részben legalább, ismert adatokat kellend ismételnünk.

Somssich Pál 1811-ben született, Sárdon. Atyja, Somssich Miklós, a szabadelvű párt egyik első rendű bajnoka volt s fiát a bölcsőtől kezdve a haza szeretetében nevelve, korán bevezette a közélet sorompói közé. S atyai gondjái jutalmul megérhette, hogy az ország elismerésétől és tiszteletétől koszorított fiát a polgári állások legszebbjére, a képviselőházi elnökségre emelve lát-hatta, s annak székfoglaló beszédét, maga a karzaton, örömkönyes szemekkel hallgathatta végig.

Somssich Pécsét, Kaposvárot, Pesten és Győrött végezte tanulmányait. Gyors felfogását, tüzesét kitartó szorgalommal párosította. Nem iskolai kötelességből, hanem szeretetből olvasta és tanulta a régi kor klasszikusait, kiknek remekein képezte izlését s eszméikből érteletesen tápot szívott, később is, szelleme. Beszédei amatán ma is meg-érzik a classicismus, mint egyikén sem par-

lament szónokaink közül. Hasonló kedvvel fordult a történelmi és jogi tanulmányok felé, s a már akkor teljes mértékben fölébredt politikai közszellem kiválóan vonzotta magához fejlődő tehetségeit s élénk szellemi tevékenységét.

Nagybátyja, gr. Somssich Pongrácz, előbb az ellenzék egyik vezérfeje maga is, utóbb — bár hazafisága kétsébe nem vonathatót — magas hivatalokat viselt férfit, alnádor, majd királyi személynök, a hivatali pályának nyerte meg a lángelkű ifjút, ki oldala mellett s felügyelete alatt készült a közélet harcra. Előbb azonban a megyében, mely szülő, kivánt hivataloskodni s mint somogy-megyei jegyző, hamar kitüntette magát tollával úgy, mint szónoklatával. Az 1847/4-ki országgyűlésre mint Somogy megye követe küldött föl. Az országgyűlést végeztével a m. kir. helytartótanácshoz nevezett ki. Hivatalvállalása azonban nem tette őt népszerűtlenné; ragyogó tehetségei mellett tiszta hazafisága is általános el volt ismervé. S az 1847/8-iki országgyűlésre, az örökre emlékezetes utolsó pozsonyira, Baranyamegye küldötte őt követül. A konzervatív párt alsó-házi vezére lön. Szónoklata érvekben erős, modorban nemes, előadásban elegans volt, csak a párt, melynek élén állott s a nézetek, melyeket képviselt, nem valának népszerűek. Az ellenzék vezére az alsóházban Kossuth Lajos volt és Somssichnak e lángeszű és lángszavú szónokkal kellett mérkőznie. A válasz-főirat, melyet az ellenzék javaslata ellenében ő nyújtott be, a leghevesebb és legértelmesebb viták egyikére adott alkalmat. De az ellenzék szellem túlnyomó volt. S midőn Széchenyi István egy közvetítő javaslattal lépett föl, mely lényegre közelebb állt az ellenzékéhez s attól csak modorra különbözött, Somssich visszavette a maga indítványát, s még a Széchenyi ellenében is Kossuthé fogadtatott el négy szavazat-többséggel.

A márciusi napok még erősebbé tevék az ellenzék helyzetét; sőt teljes diadalra vezették azon eszméket, melyek kevéssel azelőtt még csaknem ábrándoknak tetszettek. A konzervatív hazafai visszavonultak. De midőn a forradalom legyőzött, s a rémuralom, a szereplők életével, vagyonával együtt a nemzet ősi jogait is el akarta kobozni, Somssich Pál volt az első, ki „Das legitime Recht Ungarns und seines Königs“ című közjogi művében erélyes hangon szólott föl a nemzet alkotmánya mellett, már 1850-ben, mikor a szabad és bátor szó még életveszélyes is járhatott. Akkor ugyan nem hallgattak rá. De eljött az idő, midőn az egész nemzet szava adott nyomatékot a jog- és igazságunk.

Az 1861. és 1865-diki országgyűléseken Somssich Somogy megye kaposvári kerületét képviselte. Őszintén csatlakozván Deák politikájához, s minden utogondolatok nélkül, melyek az ó-konzervatívok egynémelyikétől épen nem voltak távol, ő a Deák-párt egyik legkitűnőbb s legtiszteltebb egyénisége lön, szónoklata, még a rögtönzésben is, két kitűnő oldallal bírt: klasszikai eleganciával és a polemiák éles erejével; az első tekintetben senki, az utóbbiban is talán csak Szentkirályi múlta őt felül. Pártja a Deák-kör elnökségével, és gr. Andrassy miniszterelnökké léte után az első alelnökséggel tisztelte meg őt. Az 1869-ki országgyűlésre ismét előbbi választó-kerületében, Kaposvárt léptette föl a Deák-párt. De sehol a választási izgalom oly fokot nem érték el, mint Somogyban. A deákpartit követeltek mind kisebbségben maradtak, köztük — Somssich is. Azonban nem hiányozhatott a képviselőházban s egy fiatal elvtárs, Bácsmegey Rigóczyai kerületében sietett neki fölajánlani helyét, hol nagy

lelkességgel választatott meg. S most a magyar képviselőház elnöki székében ül.

Somssich nemcsak a politikai pályán szerzett érdemeket; tevékenysége s hasznos-sága nem kisebb a társadalmi téren is. Mint az országos gazdasági egyesület egyik tevékeny tagja, szakosztályi elnöke, kivált legfontosb gazdasági czikkünk, a szőlőművelés körében tett igen sokat; számos hitel- s pénzügyintézet választmányi vagy igazgató tagja, s a legéletrevalóbb vállalatok egyik tényezője. Legfőbb érdeme azonban a kaposvári gymnasium újra teremtése, mely az ő áldozatainak és buzdításainak köszönhető.

Gajdó Salamon, a mult országgyűlés utolsó szakában a képviselőház második, most első alelnöke, az újabb publicistai nemzedékhez tartozik, azon életkoruakhoz, kik 1848-ban mint fiatalok már fegyverrel szolgálhatták a hazát, az újabb alkotmányos aerában pedig a közélet más terén tüntek föl tehetségei s hazafiságuk által. Született 1828-ban Szamos-Ujváron, tisztes örövény családból. Atyja G. Lukács, szülőföldéről Magyarországra költözött s Túrpusztón telepedett meg. Itt nevelkedett, a nyolcz gyermek közt Salamon is. Iskoláit Pozsonyban, utóbb Pesten végezte, s tanárai közt különösen nagy befolyást gyakorolt rá a tudós Horváth István, történelmi előadásaival. Tanulmányait végezve, Széchenyi István oldala mellett volt egy ideig, ki a jeles és tehetséges ifjút különös figyelmében részesítette. Kiütvén a forradalom, s Széchenyi elmebeteg vitetvén Döblingbe, Gajdó is a fegyvert fogottak közé állott, de már a szerencsétlen móri csatában az ellenség kezébe foglyul jutott. Majd egy évig volt Josephstadtban, honnan csak a forradalom leverése után bocsátatott szabadon. Tört reményekkel, de tettvágyó kebelrel, magában tehetségeket érezve, tért haza. Az irodalom volt a nemesb becsvágy egyedüli szabad tere, s ő — előbb szépirodalmi dolgozatokkal, különösen beszédekkel, melyek Sali Bánk ál név alatt figyelmet gerjesztettek, lépett föl a lapokban, leginkább Nagy Ignác „Hölgylutár“-jában. 1855-ben a kaposvári nemzeti színháznál kitűzött 60 aranyos történelmi drámai pályadíjt nyerte meg, „Békessé“ című tragédiájával, mely Pesten is adatott, nem minden hatás nélkül. Később publicistai dolgozatokkal vonta magára a figyelmet, a pesti és kolozsvári szabadelvű lapokban.

Szülőföldét több ízben meglátogatta s ottani rokoni és barátaival folyvást fenntartotta összeköttetését. Ott ismerkedett meg gróf Toroczka János özvegyével, ki neje is lön. Falusi birtokukba költözvén Erdélybe, ott gazdasággal s irodalmi és politikai tanulmányokkal foglalkozott. Háza nyitva volt a megyei és vidéki értelmiségnek, melynek egyik köz-pontjává is lön. 1861-ben, az alkotmányos sorompói rövid időre bár megnyilván, Belső-Szolnok megye tisztelbeli főjegyzői tóll tisztelte meg. De csak-hamar, az alkotmányos tisztviselői karral együtt ő is visszavonult a politikai küzdteréről s a magány kedvező foglalkozásaihoz tért vissza. Az 1863-iki szebeni tartománygyűlésre Szamosujvár, szülővárosa választotta követül, de természetesen, a többi magyar és székely követekkel együtt ő sem ment be a törvénytelen gyűlésbe. Szülővárosát azonban az utolsó (1865-iki) kolozsvári országgyűlésen dicsőséggel képviselte, s a pesti közös országgyűlésre ismét képviselője lön Szamosujvárnak. Erdély érdekeit a közszabadsággal s az alkotmányossággal mindig egyeztetni bírva, nem kevéssé nyerte meg mind képviselőtársai, mind külföldi bizalmát s tisztelétét. S midőn Dózsa Elek

1866-ban meghalt, és koporsója felett ő tartá a hatóság emlékbeszédét, az elhunytnak alelnöki helyére őt emelte társai bizodalma. Tiszteinek ügyesen, tapintattal, erélylyel és pártatlansággal felelt meg s kivívta a képviselőház minden árnyalatainak becsülését.

Bittó Istvánról, e pillanatban, részletes életrajzi adatok nem állanak rendelkezésünkre; fenntartjuk magunknak, hogy e hiányt alkalmasszerűleg pótolhassuk. 1822-ben született. A megyei közéletben első ifjuságától fogva mint a szabadelvű eszmék tántoríthatlan híve szerepelt. Egyideig Mosony-megyében mint aljegyző, majd szülőmegyéjében, Pozsonyban mint szolgabíró működött. 1848-ban Pozsonymegye alsó-csallóközi kerületi képviselőül választotta. Részt vett a magyar mozgalomban mindvégig; ott volt Debreczenben, Szegeden. A forradalom legyőzésével neki is menekülnie kellett, s Szemere Bertalannal együtt lépte át a határt Orsovánál. Évekig ette a száműzetés sanjuru kenyerét, míg hazájába ismét visszatérhetett. 1861- és 65-ben Somogy megye szigetvári kerületét képviselte. Nyilvános ülésekben alig szólott, de osztályában mint elnök, s a bizottságokban, mint tevékeny és munkás tag tüntette ki magát. Higgadsága, tapasztalatai, éles elméje jó szolgálatokat tettek a közügynek s pártja, bár nyilván kevésbé szerepelt, jelesei közé számított. Megnyerő modora, nyílt egyenessége, talpra esett nyilatkozatai egyikévé teszik a legkedvesb egyéniségeknek.

Hiszszük, hogy jeles tulajdonai az elnöki széken is alkalmat találndnak érvényesíteni magukat.

A jelen országgyűlésen Somogy megye baloldali áramlatainak áldozatai közé tartozván ő is, Abrudbánya városát képviseli.

Az elvesztett szerető.

„Szegény ember! — mondják, a merre megy, — De ő nem hallja, mert se hall, se lát. „Hol, hol van ő? ő, az egyetlenegy?!“ Így sóhajtoz, és megy tovább, tovább... „Haja dús barna s szelid volt szeme, Ajakain a rózsápir lakott; Hódított, bívott, merre csak mene! Nem láttátok őt, jámbor utlakók!“

„De láttuk őt; im itt jó... közelit... Ha jól festéd, úgy az csak ő lehet: Haja dús barna; szeme is szelid S ajkán a rózsápir foglal helyet. Minket is hódít s bívól, oly keccses! De nézd, im itt áll... hát nem ismered? Im között is, és neveden nevez... „Nem, ez nem ő... rosszul lát szemetek.“ —

„Szegény ember! — mondják, a merre megy, — De ő nem hallja, mert se hall, se lát. „Hol, hol van ő? ő, az egyetlenegy?!“ Így epedez, és megy tovább, tovább... „Tudott mosolygni, mint az angyalok! Két sötét ujhöld örzé két szemét; Lába alatt a fű alig hajlott!... Nem láttátok őt, jámbor uti nép!“

„De láttuk őt, oh nézd: nem ő az ott, Ki úgy lebeg, mint könnyű délibáb? Ajkán ily mosolyt angyal hagyhatott, S ép oly drült, a mikép leirád. Szemőde ujhöld, bárha fekete. Ő az bizonynal, más nem is lehet! Szemünk ennyire tán nem tévede?... „Nem, ez nem ő... rosszul lát szemetek.“ —

„Szegény ember! — mondják, a merre megy, — De ő nem hallja, mert se hall, se lát. „Hol, hol van ő? ő, az egyetlenegy?!“ Így kesereg, és megy tovább, tovább... „Galambszelid volt hó tekintete! Elpirult a hó gyöngéd vállain! S karja?... lehallt a művész esete!... Nem láttátok őt jó barátain!“

„De láttuk őt. Ott, a házban lakik, A melynek ép most nyílik ajtaja; Ha hívek voltak ékes szavaid, Ugy ő az, ki most ott kópoppna. Karja és válla ép oly szép s fehér! Két szemében két kis galamb nevet... Egy ily alak egy világgal felér! „Nem, ez nem ő... rosszul lát szemetek.“ —

„Szegény ember! — mondják, a merre megy, — De ő nem hallja, mert se hall, se lát; „Hol, hol van ő? ő, az egyetlenegy?!“ Így kiáltoz, és megy tovább, tovább... „Ugy szeretett! ugy!... Őlelésiben Felolvadt volna a hegyek köve! De — megcsalt! meg!... s most keblén más pihen...! Oh mondjátok, ha erre nem jön-e?!“

„Hozzá hasonló erre soh' se jár, Csupán csak az, kit láttál annyiszor; Tán feledéd s nem ismerd rája már, ... Im itt jó ismét, mosolyogva rád. — „Ah! — felsőhajt és hozzá közelit... Vállára dől s ott sir... ott kesereg... Aztán letörli újra könyeit S szól: „ez nem ő... rosszul lát szemetek!“ —

S — „szegény ember! — mondják, a merre megy, — De ő nem hallja, mert se hall, se lát. „Hol, hol van ő? ő, az egyetlenegy?!“ Így eped, sir... és megy tovább, tovább —

Benedek Aladár.

A nyomorúság pitvarában.

„Egy lévita emlékiratai“-ból.

(Folytatás.)

Igy értünk a kastély udvarára a pompásnál pompásabb virágok és árnyékos, terebelyes tölgyek közé. A kis grófkisasszony is ott sétált egy goromba képi asszonysággal, kinek a két vállán hosszú fűrtök lógtak. Köszöntünk nekik és tovább mentünk. Az igaz, hogy gyönyörű egy épület volt az a kastély. Az a szép, széles, oszlopos tornác, a hatalmas nagy ablakok, elül a hat márványlépcső, ezek alján a két kő-oroszlán, az oszlopok fölött a faragott ezimer, (egy törökfejet tartó vitéz) előtte a kert fehér nyárfaival, óriás jegenyével, hatalmas tölgyekkel és tömördek virágjával — most is előttem vannak. Pedig már van husz esztendeje, hogy utolszor Ujtelken voltam. Azóta, halom, nem sok gond van rá fordítva. Ritkán laknak benne s nem igen tatarozzák. Vako-lota málladozik, az oroszlánok sérült állapotban vannak, virágot senki se ültet többé, mert kertész nincs, s a hatalmas fák legnagyobb része kivesszett. Olykor vágyakozom látni, legalább meg egyszer, mielőtt meghalok. De szerencsémre, csakhamar átlátom, mi haszontalan és teljesülhetlen vagy ez. És megvigasztalom magam azzal, hogy a szép mult emlékei szemben a rideg jelennel csak még jobban elszomorítanak. Lábnomokat találndek még keresni az elhagyatott, köves rendetlen utakon, virágokat a becsukott, betáblázott ablakokban és ruhasuhogás után hallgatónzám az üres, néma szobákban. Bolond, bolond vén ember — gondolom ilyenkor magamban, — jobb neked itt, ahol vagy; csak maradj! maradj!

A szép, hosszú, koczkás kövekkel kirakott folyosón találkoztunk a komornyik ural (egy nagy állu, borotvált képi némettel), ki épen akkor sárga gombjaival babrált s a kitől egész alázattal kérdezte meg apám, hogy merre keressük ő méltóságát? Oh a komornyik urat már ismertem jól, noha vele sem én, sem pajtásaim valami jó lábon nem állottunk soha. Oka ennek azon, könyörületéről hallani sem akaró szigorúságban fekiüdt, melylyel a komornyik ur bennünket, fiatalokat — valahányszor csak a hátulsó kert bokrai közt, akár mint halálra szánt zsványok bujkáltunk, akár mint pandurok a

törvény nevében kerestük a gonosztevéket, — egy suhogó nádpálczával kikergetett a paradicsomból, sűrűn szórva utánunk szitkát, melyek azonban idegen nyelven lévén ejtve, ránk semminemű hatással nem voltak. Egy alkalommal az illető poroló pálcza el is ért épen engem, ki szokás szerint leghátul szaladtam. Hogy akkor a megcsipetés komolyabb következményeitől megmenekültem, csak lélekjelenlétemnek köszönhetem, melylyel a félig vízzel telt nagy árokba beugrottam, hova a komornyik ur új kamáslijában nem mert követni. Most azonban fátyolt borítva a multra, egész készséggel mutatta meg az ajtót, melyen át a gróf ur méltóságos színe elé juthatunk.

Édes apám még az ajtón kívül, a folyosón levette nagy karimájú, kopott kalapját, azután kocogtatott, nyitotta az ajtót s én reszketve léptem be utána — először életemben — grófi szobába. Én édes istenem, ugyan hogyan képráztak volna el ennyi fény láttára az én szegény, parasztos szemeim, melyek eddigleg alig láttak szebb, uriasabb dolgokat ezírá kifaragott kakukk-óránknál, melynek recsegő hangjait néha egész gyönyörűséggel hallgattam; a három szép, pirosas narancsnál almáriumunk tetején, melyek a grófi üvegárból kerültek s a melyekhez nyulnunk a legkeményebb büntetés terhe alatt meg volt tiltva; mindenekfölött pedig Julcsa kis tarka kenderjénél, melyet nevenapjára kapott ajándékkba kereszt-ananyámtól, ki Bánfán lakott s egy zsuigori prókátornak volt a felesége. Igazán elkáprázott a szemem a sok fényes, selyem függöny, faragott butor és aranyramás tükör láttára. Félénken bá-méskodtam azon, általam sokáig tengerieknek hitt, ezíra tollu madarakra, melyek nagy, lombos, lehaljó águ fák közé voltak a falakra festve. Mig én ámulva forgattam kezemben sapkám, addig apám többször meghajtotta magát a méltóságos gróf ur előtt és hatalmas kalapját egy alacsony szekrény kiálló párkányára akasztotta.

A méltóságos ur ritka szép ember volt. Erőteljes termetű, sárgás, epés arcú, éles tekintetű ember. Állá kiborotválva hordta, sűrű fekete barkót viselt és tömött bajuszát fölfelé pödörte. Csak rá kellett nézni, látszott külsején is a nagy ur. Ha néha úgy arra járkált a mezőn, a hol mi játszottunk, rendezem elbujtunk előle a szénaboglyák mögé és nem mertünk addig előjönni, mig el nem tánt szemünk elől. Pedig egyikünknek se szólt soha egy rosz szó se. Mikor beléptünk hozzá, egy karos-székben ült, széles gallérú, fekete kabátban és bő „ángol“ nadrágban, mely akkoriban kezdett elterjedni. Hangosan pörölt egy igen szép arcú, velem körülbelől egyidős fiára, ki az ablakon kikönyökölt, lekiabált a kis gróf kisasszonynak és a goromba képi, füstös asszonyságnak, nem igen vetve ügyet a pörlekedő grófra. Tudta jól, hogy ha pöröl is, nem haragszik rá ez, mert ő rajta kívül nincsen több fia.

Miután apám számtalanszor meghajtotta magát és számtalanszor elmondotta, hogy: csokolom kezét, méltóságos uram! — végre észrevett bennünket ő méltósága. Felénk fordult, bölintott egyet a fejével és rám mutatva, nem egészen tiszta magyarsággal kérdezte:

— Ez hát a rektor ur fia? — Még valamit mondott utána deáku; de azt természetesen nem érttem.

— Igenis szolgálatjára, méltóságos uram, — felele édes apám. — Igenis szolgálatjára, ez a kis fiam. Gábor csokolj kezét a méltóságos urnak.

Megtettem; de nagyon ügyetlenül tettem meg, mert a kis gróf, kinek szeméi most merőn rám voltak szögezve, józsiu elka-

czagta magát. Atyja azonban, kitől mi, szegény gyerekek úgy féltünk, hogy a boglyák mögé bujtunk előle, jóindulattal tette fehér kezét fejemre és gyöngéd hangon szólt hozzám:

— Csak aztán tanulni kell ám szorgalmasan, fiam. Ugy lehet belőled valami és úgy szerzesz örömet apádnak.

— Csokolom kezét, méltóságos uram, — szólt közbe alázatosan édes apám.

— Én nem feledkezem meg rólad, — folytatta a gróf ur, — és gondold te is jó szíved reám. Ha majd kikerülsz a kollégyiomból, szerzünk valami tisztességes stánciót.

— Csokolom kezét, méltóságos uram, — mondá ismét szegény apám és ezuttal meg is tette. Szemei tele voltak könnyekkel, melyeket egyetlenegy fehér zsebkendőjével törülgetett. Beszélt valamit deákul; de nem olyan sebesen, szépen, mint rendszeren szokott, hanem akadozva és közbe-közbe a szemeit törül-

majd hogyan fognak szertefutni a parasztyerekek!

A következő napok készülődésben teltek el. Sára mindig mosott, mintha isten tudja, mennyi fehérneműm lett volna. Anyám ruhámat rakosgatta és az utolsó napon pogácsát sütött; annyit, hogy egy nagy keszkenő tele volt vele. Levágott és megsütött egy kakast is, feldarabolta szépen és a pogácsa mellé pakolta. Apámnak mindig jó kedve volt s fünek-fának a méltóságos ur kegyességével dicsekedett. Julcsa mindig velem akart játszani, mert szabadságot kapott anyánktól, hogy míg én itthon leszek, leteheti a kötését. Hadd játsszák ki magukat a gyerekek. Én szomorúan üldögéltem benn a kályha melletti zugban vagy fönn a padláson a szénában. Vigyáz előttem feküdt, rám-rám vetette sárgás szemeit és nyalta a kezemet. Ha láttam anyámat, a mint a kemence körül sürgölődött vagy odahátul életet szórt a baromfiaknak, olyan bús volt, hogy el se

— Hát csak itt hagysz bennünket, te fia rektram?

— Itt biz ő. Elmegy Bánfára úrnak.

— Urnak? Annak ám. Papnak, nem urnak.

— Hát a pap nem ur?

— Te bolond! Hogy lenne az? Nem látad, milyen lyukas a tiszteletes ur csizmája? A pap csak pap.

— Nem prédikálnál egyet, Gábor?

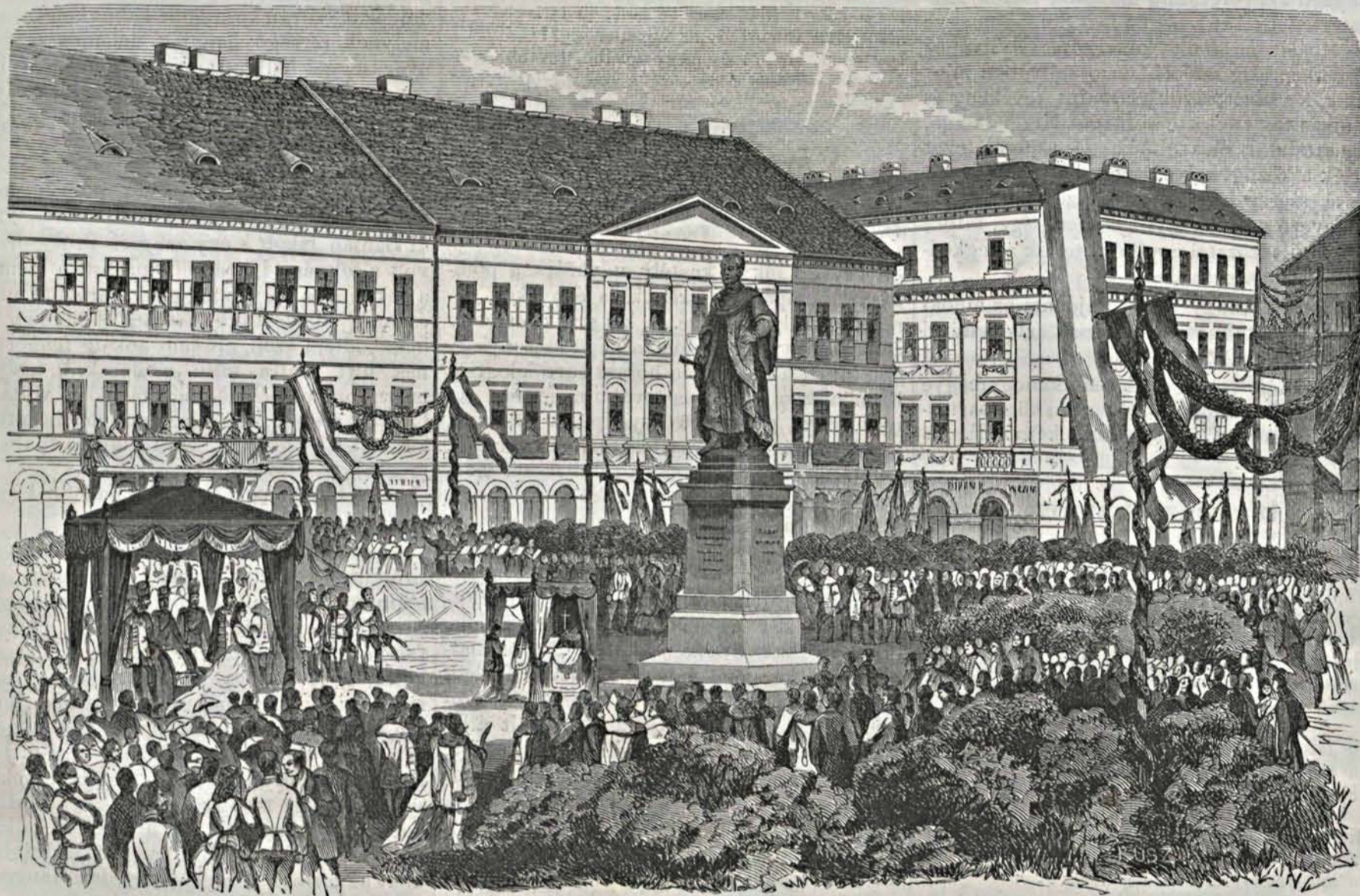
— No mutasd meg, mit tudsz.

— Láttuk ám az új mundérodát is.

— No már az igaz, hogy ur lett belőled, akárki mit mond.

— Ne lármázzatok annyit, — kiáltott közbe Sándor Gyuri, — kinek van egy garasa? Neked van; ugyan hol loptad? No csak ide vele. Gábor, fej vagy irás? Irás. A mi részünkön vagy. Fogd a laptát és adogass.

A többiek még vihogtak, de azért másnap reggel, mikor kocsink keresztül döcögött a falun, mind kiűn állt az utcaajtóban, saj-

A József-szobor leleplezési ünnepélye (Pest, ápr. 25-én.)

getve. Azt hiszem, ezek voltak hálájának szavai a méltóságos ur kegyességeért, melyet irántam tanusított. Ez csak mosolygott és integetett a kezével, hogy: — Jól van, rektor uram, jól! — Aztán csöngetett, mire berohant a komornyik ur, apám nagy kalapját levette a szekrény parkányáról, mely azonban minden nehezeltél nélkül vétetett föl újra, és mi, több ízben megint meghajtván magunkat, távoztunk a fényes, selymes, aranyos, tengeri madaras szobából.

Nagyot lélegzettem és megkönnyebbülve éreztem magamat a folyosón. Ósodálatos volt azonban, hogy tökéletesen még sokáig nem tudtam magam összeszedni, mert úgy tetszett nekem, mintha a kis gróf még mindig reám nézne. Szinte láttam nagy, fekete, fényes szemeit rám szögezve, melyekben tűz, dacz annyi volt. Éreztem, hogy felém van fordulva arca, mely fehér volt, mint a tej. Hallottam kacagását ügyetlenségem fölött. Máris féltém tőle és az jutott eszembe, hogy hát ettől

tudta titkolni; ha hallottam kis testvérem csengő hangját, ki játszani hitt, lehajtottam fejemet a Vigyáz bundájára, átkaroltam nyakát, és búsultam, míg el nem aludtam. Utolsó este kimentem elbucsuzni a pajtásaimtól. A Bajcsiek szerűjén folyt a játék, melynek lármáját már messziről lehetett hallani. Még nem láttam őket, már tisztán kivettem a Sándor Gyuri vastag hangját, ki a laptáért ordított, melylyel valószínűleg jól hátha teremtett valakit, mert a kis Marcsi felén levők nagyon el voltak szomorodva. Gyuriék pedig vígan kiabáltak, mikor közéjük értem. Körül vettem mind és nevetéskézeve tekintgetek rá. Én kérni akartam őket, hogy ne feledkezzenek meg rólam, ha majd nem látnak, mert a sötét szobában Bánfán, könyvem mellől én igen-igen szor fogok rájuk gondolni. De ők elkezdtek csufoldni, a hogy a gyerekek szoktak, és én elkeseredvén, egyszerre mindent elfelejtetem, a mit csak mondani akartam nekik.

nálkozó képet vágott és harsány „szerencsés utat“ kiáltott utánunk. Otthon keserves volt a bucsu. Sára az ajtóragasztónak támaszkodott a konyha előtt és kék kötényével törülgette a szemeit. Bátyám biztatott, hogy semmit se féljek, jobb dolgom lesz, mint neki, mert nem visznek el katonának; de Julcsát számtalanszor meg kellett ölelnem és csokolnom. Csak akkor vigasztalódtott meg egy kissé, mikor mindnyájan biztosítottuk, hogy a jövő héten visszajövök és neki piros cipőt hozok ajándékba. Anyám besett mély szemében könyek csillogtak. Hullatott-e értem egész életemben valaki oly igaz és forró könyveket, mint ő; mosolygott-e reám valaki arczáról annyi szeretetet, mint az övéről? Bizony soha senkiéről. Milyen boldogok a gazdagok, kiknek módjukban van kedvesek vonásait megörökíttetni! Mi szegények voltunk és nem tehetjük ezt. De bár nincs meg vászonra festve, ágyam fölé akasztva az ő korántsem szép, de nekem oly kedves, hala-

vány, beteges, szerető arca; bár nincs ez meg többé sehol a világon, nincs meg azóta a föld alatt se, a hova tették, néha mégis úgy előttem van, ha róla és a régi, régi napokról gondolkodom s a helyett, hogy — mint megérdemleném, — vádolna, elítélné, porba sújtana, most is szeretettel mosolyog reám, mint hajdan, mikor még élt.

— Mehetünk Gyuri, mehetünk, — szólt apám az én tanítványomnak, Bojtos Gyuri-nak, ki maga ajánlkozott, hogy az apja kocsiján, lovain szívesen elvisz bennünket Bánfára. Megindultunk. Vigyáz sokáig szaladt kocsink mellett ugatva, csaholva, nyikogva. Anyám testvéreimmel kiállt az utca közepére, hogy annál tovább láthasson bennünket, vagy legalább a port, melyet kocsink ver. Végre eltűnt előlünk egészen az apai ház fehér falival, virágaival az ablakokban és Vigyáz kutyájával, mely lihegve, nyelvét öltögetve fordult vissza. Egymásután borultak ködbe mögöttünk a kastély, a templom tornya és az óriás jegenyefák. Elhagytam otthonomat, gyermekkoromat, melynek még nem voltak álmái, csak örömei.

— Töröld meg a szemedet fiam, — mondá apám. Nagyon gyöngé szíved van neked. Ha énnekem ilyen lett volna hajdan, bizony, bizony... De mit emlegessük az elmúlt időket. Töröld meg szépen a szemedet és ne sírj.

Gyuri hátranevetett, én megtörülgettem könyes szemeimet és próbáltam nem sírni. De azért csak ködösen láttam én mindent magam körül. A messze sárgálló szántóföldeket, melyekről már le volt aratva és behordva a gabona, az utszéli fákat, melyeknek zöld lombjait meghevasztotta a nyári hőség, a ritkás tölgyerdőt egy lankásan ereszkedő dombon, a falvakat, melyek mind nagyon hasonlítottak Ujtelekhez, a szerűket, pusztákat, hol lomhán tapogtak a nyomtató lovak és még lomhábban biztatták ezeket gazdáik, — mindezt csak olyanformán láttam, mintha víz alatt lettek volna.

Az éjszakát egy falusi korecsma padján töltöttük. Atyám már javában hortyogott, mikor én még mindig azon járattam az eszemet, hogy mennyivel jobb lenne most abban a pusztá ágyban feküdni, melyet minden este anyám vetett meg és hogyan aluszik el otthon kis hugom a nél-

kül, hogy én megcsókoltam egészséges, piros arczát.

Végre a zsidó korecsmáros elfújta a pisilógó mécsét, szalmazsákján egyet rú-

nánt van följegyezve a közelebbi mult napok történetében; melynek terve és létesülése közt két évtized folyt le eseményekben szegényen, megpróbáltatásban gazdagon.

Társlapunkban rá mutatunk ez ünnepély politikai horderejére melyen együtt ünnepelt az alkotmányossá lett király és dynastiájának több tagja, a magyar nemzeti érületű nádor emléke iránt folyvást lelkesedő nemzettel.

Itt magáról a szoborról kell szólnunk.

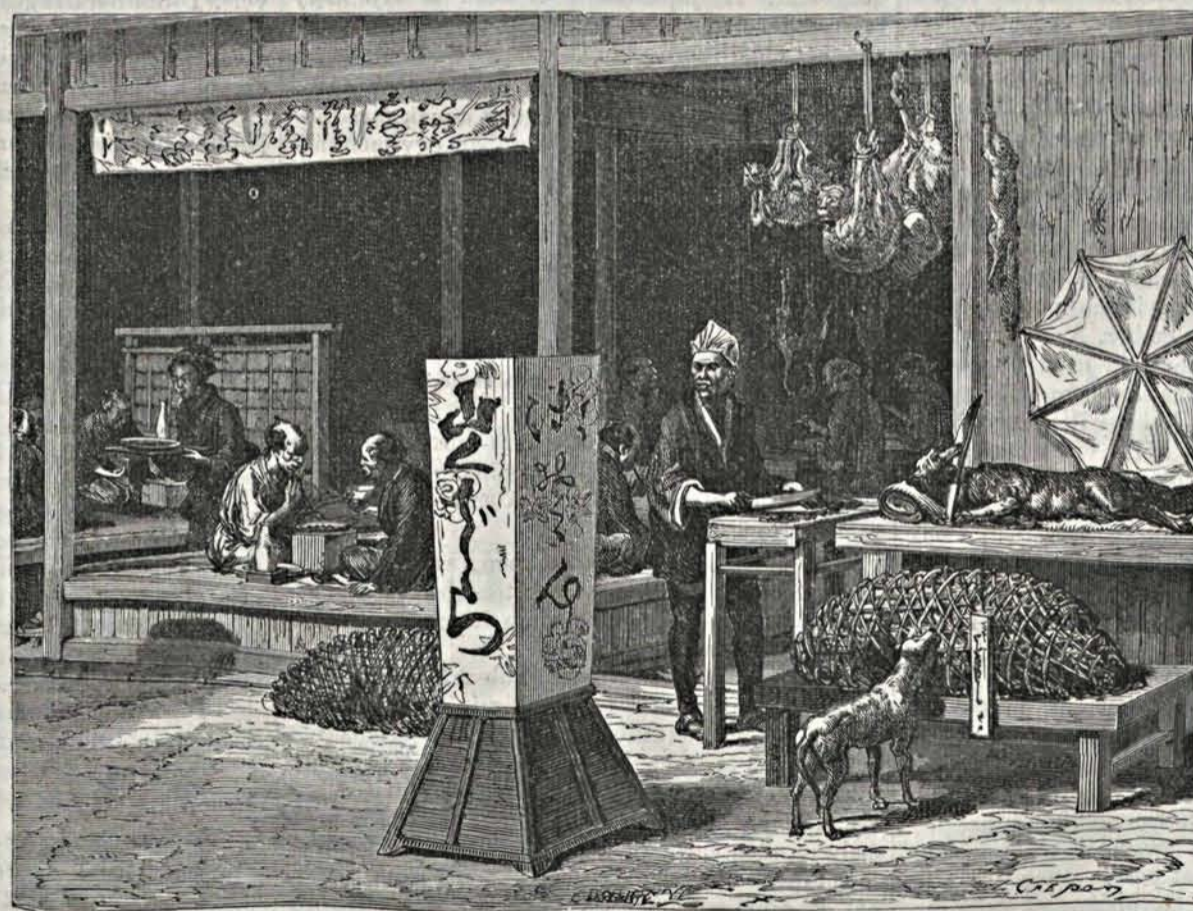
A József-szobor magassága talapzatával együtt 6 és fél öl, miből magára a szoborra harmadfél öl esik. A talapzat szürke, ciszolt gránitból készült, s rászögeztet aranyos betűkkel ezek fölliratai: első részén, mely a belváros felé tekint: *Josepho Archiduce Austriae, regni Hungariae ultra L. annos palatino, pia memoriae dicatum MDCCCLX;* jobbra: *„Pest városát újra alkotta,“* balra: *„Egész életét a közügyeknek szentelte,“* hátul: *„Nádorrá választott 1798. november 12-én.“* A szobor bronzból van öntve és 40,549 frtba került. A nádort a szent-István-rend palástjában ábrázolja, a miben őt soha senki sem látta köztünk, s mert e köpeny egész a bokáig leér, a szobrásznak is nagy akadályára szolgált a változatos körvonalok előállításában. A nádor alakja kissé előretett jobb lábbal áll, balját csipőjére helyezve, jobb lábán pongyola kalpagot tartva, melyből kolcsag-forgó emelkedik ki. A köpeny (melyet a vállon köröskörül mell-középig

Ajkát festő japai hölgy.

leérő gallér fed, himzéssel, prémmel, és a rendjellel borítva) azáltal nyílik szét elől, hogy mind a jobb, mind a balkéznek oly mozdulat van adva, mely redőkebe vonja a köpenyt, s ezt az előre lépő

Beüthy Zsolt.

Japán heatesbolt.

A József-szobor.

Képiünkön hű mását látja az olvasó ama szobornak, melynek föllállítására nemzeti ünnepély gya-

jobb láb térde is segít széthárítani. A nyílás alól ismét majd térdig érő, igen szépen ciszellirozott alsó öltöny látszik, néhány simán alá futó vastag redővel. A szobor baljának van legtöbb hullámlázas körvonal a csipőre tett kéz, s a felső öltöny bőujjának gazdag redőzete által. Itt az egész öltöny redőzete festőin változatos, s a köpeny széle szép hullámokban hull alá. Az arcz hasonlatossága jól sikerült, s az egész szobor gondos, részletes munkát árul el, kivált a préme és himzések feltüntetésével. Valami művészi feltűnőség nincs rajta, de az egész jó hatásu. Halbignak okvetlen sok baja volt, hogy a minden formát elfedő nagy köpeny redőzetéből állítsa elő a változatosságot. Csak a jobb láb feje tulságos nagy, minthogy ez közelebb áll hozzánk,

nekültünk nemcsak tisztességes állásra vergődtek, hanem a magyar névnek elismerést szereztek a világ mind a négy táján. S az is becsületünkre válik, a mi mult ószázal történt: a zürichi magyar egyetlet ugyanis, melyet csekély számú egyetemi hallgató és iparos alakított, a svájci vízkárosultak felszámolására azonnal 200 frankot adományozott filléreiből, melyért az illető bizottság meleg köszönetet is szavazott neki.

© (A nők Új-Yorkban.) Új-Yorkban és környékén az „Új-Yorki újság” szerint 75,000 asszony és leány él, kik mindnyájan saját kezök munkájára vannak utalva. Munkabérek 2 dollár 50 cent-től egészen 18 dollárig megy hetenként. Az előbbi összeg az a szolgálók kapják (kosztall és szállással együtt), az utóbbit a szorkeztönök. A varrónők hetenként 4 dollár 50 centet kapnak, a szűnőknél 15 dollárt; a papír-skatulyák és papírgallérok készítői 5 dollárt; a rajzolók 12 dollárt; az újság-csomagolók és másolók 6 dollárt; könyvkötő, szedő, távirászk és fametszők 10 dollárt; a levélborítók és krinolin-készítők, virág-bokrétá-csinálók, szabónk, piperezékek és napernyőkészítők 7 dollárt; virágcsinálók, könyvvetők és könyvbefűzők, prémvarrók, hajfordorító, kalapcsinálók, fényképező, ezüstcsiszoló és játékszer-készítők 8 dollárt; ékszerés és lábbeli készítőknél 9 dollárt kapnak hetenként. A nővérosok száma az Egyesült-Államokban, miként általában tudva van, igen nagy. Grant elnök nem régen sok nő-postamestert nevezett ki, és így az ipar és tudomány majd minden ágában szerepelni látjuk a nőket.

© (Wieliczka-úrjak.) Azon kísérlet, hogy az ujonnan alkalmazott nagy géppel az „Erzsébet-

aknát” a víztől megszabadítsák, szerencsésen sikerült. Hogy a gép nagyságáról némi fogalmunk lehessen, jónak látjuk megjegyezni, hogy annak vonógerendája (Zugpalken) 900 mázsát nyom s a csövekbe emelt vízszlop nehézsége 1000 mázsá. Márczius 29-ó óta 25,432 mázsá vizet szivattyuztak ki vele.

— (Vízvezetés és halálozás.) A „Times” egy áttekintést közöl az egészségügyi munkálatok által (csatornázás és vízvezetés) nyert eredményekről, melyek noha még nincsenek befejezve, de mindamellett már is örvéndetes hatást mutatnak fel. Londonban, több mint 3 millióra menő lakosság mellett, melynek nagy része összezsufolva s a legkedvezetlenebb társadalmi viszonyok között él, 1868-ban 1000 főre csak mintegy 23 halálozás esett. Ha London-t a többi szárazföldi városokkal összehasonlítjuk, azt látjuk, miszerint azok a világ-várostól messze hátramaradnak. De a nagyobb angol városok is hátrébb szorulnak London előtt; így Birmingham körülbelül 24, Liverpool, Scheffield, Bradford, Leeds, Hull, Newcastle-on-Tyne, Edinburgh, Dublin 24—30, Salford és Glasgow pedig 30-nál valamivel több halálozást mutatnak fel ezrenként ugyanazon évben. A „Times” ezen egybevonásból azon következtetést vonja, hogy egyedül Manchesterben „több mint 3000 emberrel esik évenként áldozatul a rondságnak, a városi hatóság korlátosságának, és a társadalmi hanyagságnak, kik különben elhárítható betegségek következtében tönkre jutnak.” Ha kérdezzük, minő eredménye volt az angol fővárosban az említett építkezésekre fordított millióknak, már most jóval a befejezés előtt kedvező feleletet nyerünk a 20 év

óta folyvást csökkenő halálozások által. Husz év előtt Londonban minden 1000 embertől 38 halt el évenként. E szám később évről-évre csökkent, s néhány év múlva 35, 28, s 1867-ben 24-re szállt, míg jelenleg 23-on áll. London déli része lapályosága következtében, a legesetesebben; a csatornák és vízvezetékek munkája itt azonban legelőbbre haladt, és így jelenleg e városrészt egészségi szempontból most az északi részt is fölülmulja. Ez volt pedig az, melyet az 1866-ki járvány csaknem teljesen megkímélt.

— (Kenyer-gyárt) állítottak fel néhány hét előtt Nürnbergben. Öt-hat mázsá liszt körülbelül nyolczperez alatt oly tökéletesen van dagasztva, hogy egyenletesebben és behatóbban kezelhető, mint a ma is szokott. Az előfizetéseket Aigner Lajos könyvkereskedéshez kéretnek beküldeni. Megrendelések postai utánvételt által is elfogadhatók az előfizetési áron, de szintén csak a kitűzött határnapig. — Benedek Aladár költeményi már lapunk által is annyira ismeretesek a közönség előtt, hogy bővebb ajánlást bátran mellőzhettünk.

— (Ráth Mór kiadványainak) száma ismét egy nagybecsű és diszes művel gazdagodott. „Zrinyi Ilona életrajza”-t értjük Horváth Mihálytól. A 8 ivro terjedő s meglepő diszszel kiállított füzet a magyar történelem egyik kiváló műalkaját vezeti a közönség elé, több új adattal világosítván föl változatos életének egyes mozzanatait. Horváth Mihály é a műve diszkidásában is kapható Ráth Mór könyvkereskedésében. A diszkidást Zrinyi Ilona gyönyörű egykoru arczképe ékesíti Simonyi sikerült fényképeiben, s a kötet végén három levmélmásolat áll szintén fényképezve. E diszkidás ára 2 ft 80 kr, fűzött példányok 1 ft 20 kron kaphatók.

— (A „Természettudományi Közöny”) 5-ik füzetét következő tartalommal jelent meg: „Darwin és az állatvilág” Margó Tivadartól; „Hol végződik a tudomány?” Tyndal után Sz. F.; „A siami ikrek” Brühl után G. G.; „A létezőtől nagy közlekedési utak” végül számos érdekes apróbb közlemény.

— (Lukánusz.) Megjelent és Ráth Mór bizonyányban kapható: „Lukánusz.” Szomorujáték 5 felv. — Irta P. Szathmáry Károly. Ára 50 kr. — (Egri dalnok.) ezim alatt Egerben a lyceumi nyomdában válogatott komoly és vig dalokból ismét megjelent egy gyűjtemény. A tanuló ifjúság és minden dalkevelő használatára, férfi, vegyes és gyermekkarra átírták és kiadták Szaszokszky Ferenc és Endre III. füzet, 50 dal tartalommal. Ára 30 kr. Különösen dalárdák részére látszik alkalmasnak.

— (Uj zeneművek.) Táborzsky és Parsch kiadásában megjelentek: „Hull a levél a virágról” „Fakó ovam kicsaptam a tilosba.” Zongorára szerző Áldhály Ignác. Ára 1 ft. — „Magyar ábránd.” Szerző Klein Frigyes-Simon Róza. Ára 1 ft 20 kr. — „Drillindrin.” Franeczia négyes. Zongorára szerző Pongrácz József. Ára 70 kr. Gyane szerzőtől: „Ifjúsági polka.” Ára 50 kr. — Debrecezen ifj. Csáthy Károly kiadásában megjelent: „Ilona-polka” és „Egy nő fájdalma.” Zongorára írta Vertán Nina. Ára egyenként 50 kr.

— (Mikár Zeigmond ur) jelenti, hogy az 1848—9-ki honvédsereg névkönyve II-dik részének, vagyis az 1867—8-ban még életben volt 1848—9-ki altisztek és közharcosok sématisztimának munkálataival annyira van, hogy kevés nap múlva azazm sajtó alá bocsáthatja. Egyuttal felhívást intéz egykori honvédekhez, hogy e II-dik rész megjelenését 1 ft előleges előfizetés által biztosítsák. Ezen előfizetést 1 frtot a könyv megküldésekké fogja szánítani. A pénz Mikár Zeigmondhoz tartsa, (Liedemann kert, a városligeti fasorban) üldendő. Az I. rész, vagyis a füzistis sématisztis Osterlamm Károly könyvkereskedésében lpható; ára 2 ft 50 kr.

— (Mikár Zeigmond ur) jelenti, hogy az 1848—9-ki honvédsereg névkönyve II-dik részének, vagyis az 1867—8-ban még életben volt 1848—9-ki altisztek és közharcosok sématisztimának munkálataival annyira van, hogy kevés nap múlva azazm sajtó alá bocsáthatja. Egyuttal felhívást intéz egykori honvédekhez, hogy e II-dik rész megjelenését 1 ft előleges előfizetés által biztosítsák. Ezen előfizetést 1 frtot a könyv megküldésekké fogja szánítani. A pénz Mikár Zeigmondhoz tartsa, (Liedemann kert, a városligeti fasorban) üldendő. Az I. rész, vagyis a füzistis sématisztis Osterlamm Károly könyvkereskedésében lpható; ára 2 ft 50 kr.

— (Mikár Zeigmond ur) jelenti, hogy az 1848—9-ki honvédsereg névkönyve II-dik részének, vagyis az 1867—8-ban még életben volt 1848—9-ki altisztek és közharcosok sématisztimának munkálataival annyira van, hogy kevés nap múlva azazm sajtó alá bocsáthatja. Egyuttal felhívást intéz egykori honvédekhez, hogy e II-dik rész megjelenését 1 ft előleges előfizetés által biztosítsák. Ezen előfizetést 1 frtot a könyv megküldésekké fogja szánítani. A pénz Mikár Zeigmondhoz tartsa, (Liedemann kert, a városligeti fasorban) üldendő. Az I. rész, vagyis a füzistis sématisztis Osterlamm Károly könyvkereskedésében lpható; ára 2 ft 50 kr.

— (Mikár Zeigmond ur) jelenti, hogy az 1848—9-ki honvédsereg névkönyve II-dik részének, vagyis az 1867—8-ban még életben volt 1848—9-ki altisztek és közharcosok sématisztimának munkálataival annyira van, hogy kevés nap múlva azazm sajtó alá bocsáthatja. Egyuttal felhívást intéz egykori honvédekhez, hogy e II-dik rész megjelenését 1 ft előleges előfizetés által biztosítsák. Ezen előfizetést 1 frtot a könyv megküldésekké fogja szánítani. A pénz Mikár Zeigmondhoz tartsa, (Liedemann kert, a városligeti fasorban) üldendő. Az I. rész, vagyis a füzistis sématisztis Osterlamm Károly könyvkereskedésében lpható; ára 2 ft 50 kr.

— (Mikár Zeigmond ur) jelenti, hogy az 1848—9-ki honvédsereg névkönyve II-dik részének, vagyis az 1867—8-ban még életben volt 1848—9-ki altisztek és közharcosok sématisztimának munkálataival annyira van, hogy kevés nap múlva azazm sajtó alá bocsáthatja. Egyuttal felhívást intéz egykori honvédekhez, hogy e II-dik rész megjelenését 1 ft előleges előfizetés által biztosítsák. Ezen előfizetést 1 frtot a könyv megküldésekké fogja szánítani. A pénz Mikár Zeigmondhoz tartsa, (Liedemann kert, a városligeti fasorban) üldendő. Az I. rész, vagyis a füzistis sématisztis Osterlamm Károly könyvkereskedésében lpható; ára 2 ft 50 kr.

Réthy Lajos.

Melleklet a Vasárnapi Ujság 19-ik számához 1869. máj. 9.

Irodalom és művészet.

— (Már számunk) Benedek Aladártól egy költeményt közöl, mely mutatványul szolgál a szép tehetségű fiatal költőnek legközelebb Aigner Lajos könyváru által kiadandó s június elején megjelenő „Legújabb költeményei”-ből. E kötethez a kiadó a költő junyomatú arczképét is kiadja s e kötet ára június elejéig 1 ft; diszkidásban 2 ft. Azontúl csak bolti áron (1 ft 30 kr. s 2 ft 30 kr.) lesz megszerezhető. Az előfizetéseket Aigner Lajos könyvkereskedéshez kéretnek beküldeni. Megrendelések postai utánvételt által is elfogadhatók az előfizetési áron, de szintén csak a kitűzött határnapig. — Benedek Aladár költeményi már lapunk által is annyira ismeretesek a közönség előtt, hogy bővebb ajánlást bátran mellőzhettünk.

— (Ráth Mór kiadványainak) száma ismét egy nagybecsű és diszes művel gazdagodott. „Zrinyi Ilona életrajza”-t értjük Horváth Mihálytól. A 8 ivro terjedő s meglepő diszszel kiállított füzet a magyar történelem egyik kiváló műalkaját vezeti a közönség elé, több új adattal világosítván föl változatos életének egyes mozzanatait. Horváth Mihály é a műve diszkidásában is kapható Ráth Mór könyvkereskedésében. A diszkidást Zrinyi Ilona gyönyörű egykoru arczképe ékesíti Simonyi sikerült fényképeiben, s a kötet végén három levmélmásolat áll szintén fényképezve. E diszkidás ára 2 ft 80 kr, fűzött példányok 1 ft 20 kron kaphatók.

— (A „Természettudományi Közöny”) 5-ik füzetét következő tartalommal jelent meg: „Darwin és az állatvilág” Margó Tivadartól; „Hol végződik a tudomány?” Tyndal után Sz. F.; „A siami ikrek” Brühl után G. G.; „A létezőtől nagy közlekedési utak” végül számos érdekes apróbb közlemény.

— (Lukánusz.) Megjelent és Ráth Mór bizonyányban kapható: „Lukánusz.” Szomorujáték 5 felv. — Irta P. Szathmáry Károly. Ára 50 kr. — (Egri dalnok.) ezim alatt Egerben a lyceumi nyomdában válogatott komoly és vig dalokból ismét megjelent egy gyűjtemény. A tanuló ifjúság és minden dalkevelő használatára, férfi, vegyes és gyermekkarra átírták és kiadták Szaszokszky Ferenc és Endre III. füzet, 50 dal tartalommal. Ára 30 kr. Különösen dalárdák részére látszik alkalmasnak.

— (Uj zeneművek.) Táborzsky és Parsch kiadásában megjelentek: „Hull a levél a virágról” „Fakó ovam kicsaptam a tilosba.” Zongorára szerző Áldhály Ignác. Ára 1 ft. — „Magyar ábránd.” Szerző Klein Frigyes-Simon Róza. Ára 1 ft 20 kr. — „Drillindrin.” Franeczia négyes. Zongorára szerző Pongrácz József. Ára 70 kr. Gyane szerzőtől: „Ifjúsági polka.” Ára 50 kr. — Debrecezen ifj. Csáthy Károly kiadásában megjelent: „Ilona-polka” és „Egy nő fájdalma.” Zongorára írta Vertán Nina. Ára egyenként 50 kr.

— (Mikár Zeigmond ur) jelenti, hogy az 1848—9-ki honvédsereg névkönyve II-dik részének, vagyis az 1867—8-ban még életben volt 1848—9-ki altisztek és közharcosok sématisztimának munkálataival annyira van, hogy kevés nap múlva azazm sajtó alá bocsáthatja. Egyuttal felhívást intéz egykori honvédekhez, hogy e II-dik rész megjelenését 1 ft előleges előfizetés által biztosítsák. Ezen előfizetést 1 frtot a könyv megküldésekké fogja szánítani. A pénz Mikár Zeigmondhoz tartsa, (Liedemann kert, a városligeti fasorban) üldendő. Az I. rész, vagyis a füzistis sématisztis Osterlamm Károly könyvkereskedésében lpható; ára 2 ft 50 kr.

Özintézetek, egyletek.

— (Magyar tud. akadémia.) Május 3-án philozophiai-törvény-és történettudományi osztály-ülés, Kubayi Agoston elnöklöte alatt. — Az első felolvasó saeclo Imre volt, ki ismét egy újabb részleddel utatta be büntető-jogi munkálatának, melyek a hazai büntető-törvények codificatiojához fognak adokat szolgáltatni. — A második felolvasást Kekgyártó Árpád tartá. Folytatá a minap megkezdte értekezését: „A magyar alkotmány biztosításának történetéről.” A multkor az Árpádok koránaladva át, most a vegyes házbéli királyok korszakáról beszélt. — Végül a titkár jelenté, hogy Szent István-Baksán két kunhalmot fedeztek

fel, melyeknek megvizsgálása az archaeologiai bizottságra bízott.

— (A Kisfaludy-társaság) apr. 28-án tartott havt ülésben Gyulai Pál olvasta föl Gyöbry Vilmostól Tegnér Eszaiás svéd költő „Axel” című költői beszélyének fordítását. Axel mind kiterjedésre, mind hirnév tekintetében második helyen álló költői beszélye Tegnérnek, a „Frithiof” monda nagynevű költőjének. A felolvasás nagy érdeklőséggel volt hallgatva. E felolvasás után a titkár bemutató a társaság évlapjainak legközelebb megjelenő II-ik kötetét. Tartalma az 1863—1865 évek történetének hivatalos adatain kívül következő: Greguss Agostól: „Göthe korinthosi araja.” — Kemény Zeigmondtól: „Vörösmarty emlékezete.” — Székács Józseftől: „Uj-biblia” satyrikus költemény. — Pálffy Alberttől: „Radvánszky György Eperjén (beszély).” — Tóth Lőrincztől: „Fáy András emlékezete.” — Lévaotól: „Kazinczy Gábor emlékezete.” — Gregustól: „A balladáról” (juttalmazott pályamű); és Dömötör Pámostól: „A ballada elmélete” (megdícsért pályamunka.) — „A kiszenvendett földi pokol” című regényről, melyet a minap egy nő ír nyújtott be a társasághoz, mindkét bíráló jelentést adva, úgy vélekednek, hogy sem az udvariasság, sem a nők iránti lovagias kötelesség, sem a szerzőnő olvasottsága, sem végre a kezdői törekvés méltánylása nem jogosítja őket arra, hogy a csekély becslő művet elfogadásra ajánlják. A mult ülső óta következő újabb alapítványok jelentenek be: Gf. Berényi Ferenc ur 100 frttal, Fülöp Lajosné asszony 100 frttal, Szentagh Tivadarné asszony 100 frttal, s a pécsi takarékpénztár 200 frttal. Végül a titkár és Szigethi József tag jelentik, hogy Kisfaludy Károly sírjának újabb disztiményei már elkészültek s általuk a sir egészen új alakot fog nyerni. Rondszeres épen-tartásáról s megőrzéséről is gondoskodni fog a társaság.

— (A pesti magyar népszínházra), melyet egy részvénytársaság akar létesíteni, utóbbi napokban sürin érkeztek aláírások. Aláírási izek az „Egyenlőségi kör”, a „Pestor Lloyd” s a „Nemzeti kaszinó” helyiségekben is vannak kitéve, s amott a kereskedelmi osztály, itt főképp ama lelkes főurainak minnek jó példával előre, kik ily hazafias ügyből sohasem vonják ki magukat. Az utóbbi napi sürü aláírásokat egyébként több kedvező oknak lehet köszönni, így például annak, hogy Pesten egy részvénytársaság nagy német színházat akar létesíteni, s ekké hazafiai kötelesség a magyar pártolása, és szűgyen lenne, ha német konsortium előbb létre hozná vállalatát. Az alapterv-vázlat több előnyt nyújt a részvényeseknek, így pl. minden részvénye szavazati jogot ad, a kinek hány részvénye van, annyi szavazattal bír, — a részvényesek számára külön erkély fog építtetni, hová olesőbb helyéért juthatnak; ez egy éven át kifizeti az aláírt részvény összegét.

— (Az állatkert-társulatnak) közgyűlésén dr. Szabó József elnök előadta a társulat viszonyait, melyben többi közt a mesterséges haltenyestést is fölmenté, mely célra az országgyűlés a szükséges költséget megszavazta, de az illető szakminiszterium annak foganatosítására még nem tett lépéseket. Beszédének más részében növényhonosításról is tett említést. Az előterjesztett kimutatás szerint az állatkertet tavall mintegy 90,000 személy látogatta, és a bevételök tökéletesen fedezték a kiadásokat, úgy hogy deficitje a társulatnak nincs. Az állatkert iránti érdeklőség emelése céljából 20,000 frtnyi kölcsön kibocsátása határozott el, melyből 17,000 frt már alá van írva. A vendéglőhelyiségek az első magy. királyorszofóde vette berbe. — Ö Felsőleg a királyné a társulatnak egy bölényt ajándékozott.

— (A Corvina) m. hó 20-án tartott választmányi ülésében határozata ment, hogy társulati bírálkól a következők isz urak kéressenek fel: Kenessey Kálmán, P. Szathmáry Károly, Dux Adolf, Vadnay Károly, Gyulai Pál, Rónay Jácint, Greguss Agost és Berecz Károly. A választmány egyszerűsind fenntartotta magának azon jogot, a bírálok számát, ha szükségesnek mutatkozik; időről-időre szaporítani, illetőleg kiegészíteni.

— (A tiszai vasúttársaság) apr. 29-én Bécsben tartott közgyűlésén jóváhagyatá a magyar kormányval kötött szerződés; megemlítiük továbbá, hogy az igazgatóság végleg Pestre tétetvén át, számára két ház, a Klopfinger és Burkhardt-féle megvásároltatott.

Egyház és iskola.

— (A hadtudományi tanfolyamot) a m. kir. egyetemen hétfőn este nyitotta meg Tóth Agoston honvéd ezredes egy hosszabb beszéddel, melyben többek közt mondá: „a természetben szemünk látára foly a naponkénti gyilkoló háború, egyik elem a másik ellen két tusára, s a lét és nem lét fölött óriás erőlködésekkél küzd, — így van ez a nemzetek életében is, folytonos harc és háború, s ha az eszmék tábora hátrálni kénytelen, előáll a nyers erő, melyet hadtudomány művészeté alkotott s ez kezdi meg döntőszerepét.” Azután gróf Pongrácz Károly kezdte meg előadási óráinak elősőtét. Nehéz a pálya — mondá — melyre a legfelsőbb megbízás helyezte, de kész megküzdni minden akadályal, mely utjánban állna, csakogy megfelelhessen feladatának, s örömmel áldozt éjot s napot arra, hogy megtanithassa, mikép lehet a haza szabadságát fenntartani s a vész idején azt megvédeni. — Azután megkezdte igen érdekes előadását a táborozás magyarázásával. Mindkét tanárt, a mintegy 60-ból álló hallgatóságot lelkesült éljennel fogadta s azzal kísérték távozásokat.

— (A közoktatási miniszter) által újabbán második-tanfolygólköké kinevezettek: Hosszu Teofil Kolos-és Dobokamegyékbé; Papp János borosjenői g. keleti esperes Arad-és Csanád-megyékbé; Mézáros Nándor gymnasiumi tanár Bács-Bodrogh-megyékbé; Frank Károly gymnasiumi tanár Baranya-s Tolnamegyékbé és Bárdossy Gyula tiszti miniszteri fogalmazó Zaránd-és Hunyadmegyékbé.

— (Lipovniczky István nagyváradi püspököt) egy mult hó 20-káról kelt pápai breve praecognoscit. Püspökké e hó 23-án fog szenteltetni Esztergomban és jun. 8-án fog hivatalába ünnepelesen bevezettetni.

— (A pesti egyetem) jog-és államtudományi osztályán a mult félében be volt írva összesen 1199 tanuló. A mult tanév nyári felében volt 1052. — Vallásra nézve rom. kath. 686, görög kath. 58, görög keleti 27, ágostai vallású 108, helvét hitv. 163, unitárius 2, mozes vallású 155. — Származása nézve: magyarországi 1150, erdélyi 37, horvát-tótországi, határvidéki 3, a birodalom többi koronaországából 5, külföldi 3. — A tantárgyak száma 29, ezek közt 13 kötelező: rondes tanpénztér előadott 26, ingyen 3. — A jog-és államtudományi kar személyezte. Rondes tanár 8, tanárok más karokból, kik e karban előadásokra jogosítvak 2, magántanár 7, karbeli szolga 1.

— (A vallási-és közoktatási miniszter) Fodor József tudor, az orvosi tiszti eljárásból, Siklósy Gyula és Bernolák József tudorokat pedig „a szemeszi mütétanból” a magy. kir. egyetemnél magántanárokká lett képesítések folytán, e minőségben megerősítette.

— (Német kálvinisták Pestén.) A reformált községnék, mely a városok egy német főkeplempon építése céljából átengedendő telekért kérvényt nyújtott be, a gazdasági bizottmány az új épület mögött e célra tudvalevőleg 642 négyzetöget bocsátott ingyenesen rendelkezésre. A hatóság az ügyet a városi főügyész meghallgatása után a képviselőtestület elé terjesztendi.

— (A debreczeni ref. főiskolai akadémiai tanárok,) kik számszerint 12-en vannak — fizetése az eddigi 250 ft. lakbérben vagy természetben lakáson kívül: 1100 ftra emellett (mihé járulnak még néhány tanár részére: a bor, fa és házatáni földbeli jutalékok). Azon három tanár pedig, kik az akadémiaiban is tanítanak, u. m.: Gelenczey Pál, Ladányi Gedeon és Tóth József fizetése, — a szálláspénzrel együtt 1100 fttal állapított meg.

Ipar, gazdaság, kereskedelem.

— (A Duna szabályozása) terveinek kidolgozásával ez év elején Tervvezése mellett 8 mérnök bízott meg; a kívánt jerrajzok, melyek a Duna szabályozását O-Budától a Csepelig tüntetik elő, elkészültek, s a közlekedési miniszteriumhoz nyújtattak be vizsgálat végett.

— (A pesti Duna-part) továbbfejleszté egy a főváros építéste, mint a hajózási forgalom emelése érdekében a város elhatározván, a kitűzött pályázatnál Diescher építéste, az eddigi partépítések volt vezetője lett a nyertes, miután a kiszabott építési költségvetésből 11 1/2 százalékot elengedett.

** (Aggasztó hírek) érkeznek a fagyról az ország minden részéből. Nyíregyházán fagy és szél dühöngött máj. 1-jére virradólag, mely nemcsak a vetéseket, hanem a házak fedelét is megrongálta.

Mi újság?

** (Füredi Mihály) f. hó 3-án meghalt Kis-Ujfalu. Még csak 54 éves volt s habár a színpadról már régebbi visszalépett, folyvást úgy tekintették, mint népdalaink egyik legilletékesebb dalnokát, a nemzeti szellemnek azok által ébresztőjét.

** (A képviselőház) május 5-ki ülésében háznagygyá választották visontai Kovács Lászlót. Megválasztották egyszermind a bíráló bizottságok, továbbá a kérvényi, naplóíró és gazdasági bizottság.

** (Királyné ö Felsége.) bécsi hírek szerint, az úrnapi körmenetre Bécsbe fog utazni. Mint továbbá az udvar köréből hírlik, József főherceg honvédfőparancsnokot a pesti lövész-egylet felkérte a disz-főlövész-mesteri állásra.

** (József főherceg) egyik este egy bérkocsiban hazafelé hajtattva, a kocsit egy öreg asszonyt eltaszított. Egy biztos meg akarta állítani, s a főherceg is parancsolta neki, hogy álljon meg, de a kocsis löhálálában hajtott s nem állott meg, míg csak lovát erőszakkal meg nem állították.

** (Haynald Lajos) kalocsai érsek, kinek fűvészt gyűjtőmánya a kontinens nevezetesebbjei közé tartozik, a mennyiben mind az öt világrész van benne képviselve, — még pedig akkép, hogy egyes országok floráját teljesen bírja.

** (Egy érdekes tagja felsőházunknak) mulat mintegy 10 nap óta Peston: Csartoryski László herceg, kinek nagyatyja magyar indigenatust nyerve, a herceg a felsőházba meghívott s ott fényes magyar diszruhában meg is jelent; b. Vay Miklós vezette őt be a házba, hol a különböző bizottságok megválasztásában már részt is vett.

** (A Kápolnánál élvértett) honvédeknek állítandó emlékszoborra az egri honvéd-egylet pályázatot nyit. Az emlék lapályos helyen lesz fölállítva, de két ölnyi magas talapzatra van szánva, s a bizottmány kiköti, hogy a szobor — a művészre bízva az alak meghatározását — vashól legyen. A legjobb terv jutalma 100 frt, s kivételre a nyertes pályázó számíthat. A szoborra 4000 frt áll rendelkezés alatt. A pályázatok június hó 10-ig fogadottnak el, s azok Petrovich Bertalan ügyvédhez küldendők Egerbe.

** (A honvédtoborzó bizottságok) hivatalos utasítás szerint e napokban már megkezdik működésüket Pesten, Budán, Pozsonyban, Kassán, Kolozsvárott és Zágrábban, az illeték kerületi honvédfőparancsnokok vezérlete alatt. Az önként belépő kiszolgált örmesterek kapnak 3, szakaszvezetők és tizedesek 2 arany foglalt, ezenkívül minden önkéntes 3 forintot apróbb kézi szerói megszerzésére. Szükséges pedig a Pesten alakítandó főtanasztály számára összesen a gyalogsághoz és lovassághoz: a pesti kerületből 211, a budaiából 146, a pozsonyiából 109, a kassaiból 121, a kolozsváriából 121 és a zágrábiából 62, összesen 770 ember; ezek közt közhonvéd 328, közhuszár 128, a többiek örmesteri, tizedesi stb. ranggal; ló szükségessége a főtanasztályokhoz 187. — A július 30-án megnyitandó kerületi tanosztályokhoz szükséges lovas és gyaloglogénység: a pesti kerületben 666 ember 152 lóval, a budában 478 ember 76 lóval; a pozsonyban 375 ember 24 lóval, a kassaiban 396 ember 50 lóval, a kolozsváriában 396 ember 50 lóval és a zágrábiában 213 ember 50 lóval, összesen az egész országban: 2524 ember, 402 lóval. — A szükséges lovak beszerzése végott külön bizottságok fognak felállítani.

** (Az erdélyi honvédfőparancsnokság) székelye iránt Maros-Vásárhely verseng Kolozsvárral s közelebbi közgyűléséből felterjesztette intézett gróf Andrássy Gyula honvédelmi miniszterhez, melyben különféle okokkal Maros-Vásárhelyt, mint legcélszerűbb helyet igyekezővén felmutatni, kéri, hogy a kerületi parancsnokság Kolozsvárról oda tétessék át. Ez ügyben a képviselőházhoz is kérvényt küld a város.

** (Az ellenzék lakomája.) A pesti lövöldének 4-én mozgalmas estéje volt. Jókai választói tartottak ott lakomát. Jelen voltak mintegy 7—800-an. Ott volt Csernátóny s Vidacs közt Jókai, ott Tisza Kálmán, Irányi, Simonyi, Tóth Kálmán és számos más képviselő; Pestvárosa részéről Gampert, Thaisz, Gerlóczy és Henszler urak. Jókai a királyt, királynét s a hazát; Tisza Kálmán a baloldali választókat; Domahidy Jókait, Füzeses Géza József főherceget, Csernátóny Gampert s Thaiszt, Ludvig (németül) a baloldalt, Vidacs Pestvárosát, Irányi Dániel Kossuthot köszöntö fel. Mindegyik köszöntő zajos tetszéssel találkozott.

** (A képviselőház elnöke.) Somssich Pál és alelnöke, Bittó István, Kaposvárra indultak, hogy az e hó 2-kán tartott megyei bizottmányi ülésben szőnyegre került iskolai ügy és a kaposvári vasút iránti tanácskozásokban részt vegyenek. Epen midőn e hó 2-kán délután Kaposvárra érkeztek, tartotta a megyei Deák-párt értekezletét. Ugy a város utcáin, mint az értekezleten, hol vagy 400-an voltak jelen, határtalan lelkesedéssel fogadtattak.

** (A debreczeni esküdtészek) a „Borsszem Jankó“ szerkesztőjét fölmentette az ellene Kállay Ödön által kezdetű vád alól. Ez alkalommal — mint Debreczenből távirják — macskazenét adtak Ágainak, aztán betörték a fogadónak azon ajtaját, melyben szállva volt, s csak futással tudott nagyobb bajtól menekülni.

** (Mint Zágrábból) távirják, Haulik bírnok e hó 4-én részesítettet az egész klerus jelenlétében a haloklók szentségében. Gyenge hangon mélyen megillető szavakkal búcsuzott el. Kívánatára több családtagja hivatott oda.

** (A budai lipótmesei tábolydából) egy nót bocsátottak meggyógyulva haza, ki már 14 éve szenvedett elmebetegségben. Hazajövet azonnal kemény próbat kelle kiállania, mert férjének egy hét előtt történt haláláról tudósították. E gyászirigen meghatotta, de egészségének nem ártott.

** (Halálhíradások.) Görgy István pesti ügyvédnek köztiszteletű neje, szül. Moléry Emma Pesten, — Réso Ensel József, Pestmegye tiszt. aljegyzője május 1-én Nagy-Körösön, — Brassóban gróf Oldofrédy Leonce neje, szül. Bajsi Vojnics Anna 21 éves korában meghalt. — Pozsonyban egy jószág csónakázás közben a Dunába fult, Schacherl

Josefine eladó loány pedig emeleten egy rostélyhoz támaszkodván, azár egyútt a köveztetre esett és szörnyet halt.

Nemzeti színház.

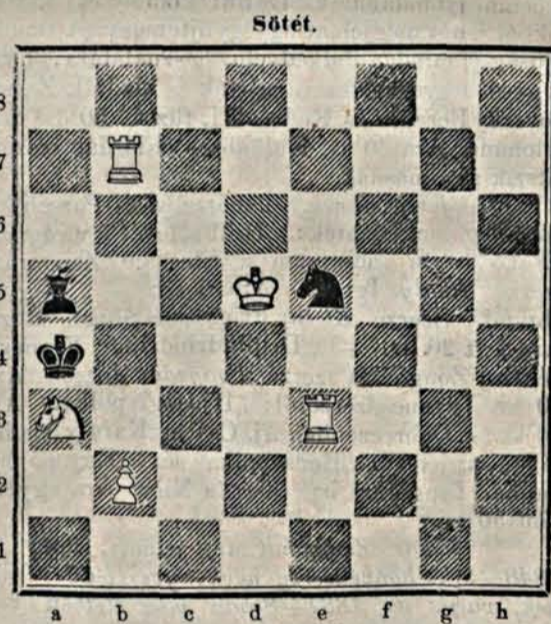
Péntek, ápr. 30. Új fordítás és betanulás, először: „Othello, a velencei mór.“ Tragédia 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Szász Károly. Szombat, máj. 1. XII. olasz opera előadásul: „Faust“ Opera 5 felv. Zenéjét szerz. Gounod. Vasárnap, máj. 2. „A makrancos hölgy.“ Vigj. 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Lévy. Hétfő, máj. 3. XIII. olasz operai előadásul: „Az darcos bál“ Opera 5 felv. Zenéjét szerz. Verdi. Kedd, máj. 4. XIV. olasz operai előadásul: „Az afrikai nő.“ Opera 5 felv. Zenéjét szerz. Meyerbeer. Szerda, máj. 5. „Othello, a velencei mór.“ Tragédia 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Szász Károly. Csütörtök, máj. 6. XV. olasz operai előadásul: „Borgia Lucrétia.“ Opera 3 felv. Zenéjét szerz. Donizetti.

Szerkesztői mondanivaló.

— M. Vasárhely. P. M. A népköltészetből ennél sokkal érdekesebb dolgokat lehetne kiszemelni, ha ugyan a beklüdtöttek egyáltalában is a népköltészet termékei, s nemcsak valami jámbor falsú verselő rimkóvácsolmányai. — Pozsony. R. I. A szidő népköltészetből küldött költemény csaknem szóról szóra a magyarban is megvan. Érdekes volna tudni, vajon zsidó eredete mennyire autentikus! — Helen, beszély, bár tehetséggel van írva, nem lapunkban való, s kívánata szerint visszaküldjük. A még nálunk levő genre-képre sor fog egyszer kerülni. — Karolina. A „Tavasza.“ A költemény egészen kezdőre mutat. Eszme nines benne, s egy sor sem árul el tehetőséget. Ha írójuk már végezte az iskolát s volt már „poéta“ — ugy jobb lesz hagyjon fel a sikertelen kísérlettel; ha még nem: tanulja meg az iskolában, hogy kell. — M. S. Az „agg halász“-ban volna egy kis hang, de nines semmi tartalom. — Buviragok et comp. Még esengőbb a hang s még kevesebb a tartalom, mint a főnevelben; hogy lehet így, minden eszme nélkül esengeni-bongani. — M. Vasárhely. Sz. B. A levelet megkaptuk. E annyira el volt foglalva, hogy még nem is válaszolhatott. A dolgotban eljárnak, bár még bizonyosat nem írhatnak. Isten velünk, s egy kis türelmet!

SAKKJÁTÉK.

493-dik sz. f. — Pap Dezső:öl (Miskolczon.)

Világos indul s a 3-dik lépésre mattot rind.

A 488-dik számú feladvány megoldása. (Bilov Lajostól, Parisban.)

Világos. Sötét. 1. Bb3—e3 a7-b1: 2. Hc2—d4+ e1-d4: 3. Hg6—e7 matt.

Helyesen fejtették meg: Vessprémben: Ilkóp József. — Harasztiban: gr. Feste-tics Bennó. — Bében: Gold Samu. — Londonban: Gorgias Viktor. — Csádkirón: Kling Iván. — Gelsen: Glesinger Zsigmond. — A péi sakk-kör.

TARTALOM.

A képviselőház új elnökei (három arczkpel). — Az elvesztett szerető. — A nyomorúság pitvarába (folyt.). — A József-szobor (képpel). — Képek Japánból (képpel). — Régi irodalmi levelek. — A párisi világtárlás a magyar ipar. — Egyveleg. — Tárház: Május elsejéről— Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egysz és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedelem. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjék — Heti-naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

Nemzeti biztosító-társaság PESTEN.

A társaság kormányzata:

Gróf Nádasdy Lipót, tiszteletbeli elnök.

Gróf Forgách Antal, elnök.

Pulszky Ferencz, alelnök.

Választmányi tagok:

Festetics Béla gróf. Grabovszky György. Kern Vilmos. Koppél L. M.

Mocsonyi Sándor. Muráty Szilárd. Nádosy György. Novelly Antal.

Prileszky Tádé. Rösner F. M. Siráky Ede. Szontagh Sámuel.

Igazgatóság:

Kern Leo. Kiss Zsigmond.

Szacellary D. György, igazgatók.

Kohén Jakab. Nyiri Lajos.

Ujvári Mór, vezérigazgató.

A nemzeti biztosító-társaság Pesten, mely 1.500.000 forint részvénytökével alakult, melyből egy millió oszt. ért. ft. elhelyeztetett, s teljesen készpénzben befizettetik; f. é. május 1-én Magyarországon működését megkezdte.

Biztosításokat eszközöl:

a) tűzkarok ellen: lakházak és gazdasági épületek, mindennemű gyárak, és azok felszerelése, eszközök, bútorok, ruhák és ruhaneműek, árukészletek, házi állatok, mezei és gazdasági eszközök, mindennemű gazdasági és mezei-terményekre, ha azok tűz-villám-felrobbanás, vagy ezek következtében oltás vagy lerombolás által károsítottak;

b) jégkarok ellen: mindennemű mezei termények, szőlő-, dohány- és komló-ültetvényekre;

c) szállítmányi károk ellen vizen és szárazon: gőz- vagy közönséges hajón, vasuton, vagy tengelyen szállított javakra.

A díjak határozottak és lehetőleg jutányosak. A károk leggyorsabban felvételnek. és azok teljes értékének kifizetése haladéktalanul eszközöltetik.

Egyéb felvilágosítások legnagyobb készséggel nyújtanak az igazgatóságnál, nádor-utca 9-ik szám, 1-ső emelet, valamint az ügynökségeknél is.

VETORINI-BALZSAM. Ezen a leghathatósó növény részeiből készített, több orvosi kar által helybenhagyott és a magyar kormány által eladási engedéllyel ellátott szesz külsőleg ideggyöngeség, görcs, csusz, rheuma, fejköszvény, fulzugas, fogfájás, súly, szájbéli és égetés által történt sebzések, vízzel keverve mindennemű és a foghús betegségei ellen sikerdus hatással használják. Szintgy kitünő füstölözertül is szolgál. Egy üveg ára 1 frt. 50 kr. o. é. postánküldve 10 krral több.

Rosée de Beauté kizár. szabad., híres és közelterjedésben részesült szépségi harmatlé (Schönheits-Maitbau) a bőr kiegyenlítésére, a szepöl kiirtására, a redők kiegyenlítésére s a bőrküszögek, a nap és szél által barnított bőr és más az arczot, a nyakat és mellet elborított tisztátalanág eltávolítására. Egy üveg ára 1 frt. 50 kr. o. é. postán küldve 10 krral több. Főrakhely Magyarországon TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. szám alatt. 507 (1-3)

VALÓDI PAGLIANO-SYRUP, Pagliano Girolamo. flórenci professortól egyenesen ide szállítva, különböző mennyiségben kapható Török József gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7-ik szám. Egy üveg ára 1 frt. 50 kr. Egy tuczat ára 14 ft., fél tuczat 7 frt. Az ismétléladók igen kedvező engedményekben részesülnek. E szörp tisztítja a vért, eloszlatja a megromlott nedveket, megritkítja és megjavítja azokat, kővetkezésképen mindazok, kik e szörpöt havonként két napon át használják, jó egészségnek örvendnek. E szörp sok oly betegséget meggyógyít, melyeknél az orvosi szer esékély javulást eszközölt. — Ep most érkezett meg egy friss szállítmány, melynek valódiságáért kezkeskedtetik. 506 (1-3)

HETI-NAPTÁR. Table with columns for months (Hónapi-es hetinap), religious calendars (Katholikus és protestans naptár, Görög-orosz naptár, Izraeliták naptara), and days of the week (Nap Hold). Rows list dates from 9 Vasár to 15 Szom. and include names like Gergely, Antonin, Beatrix, Sierda, Csót., Pönt., Szom., and dates like 27 E1, 28 Bójt., 29 Janos és Sos., 30 Janos, 1 Május, 2 Nagy Athan, 3 Timotheus.

URAKAT KÜLÖNÖSEN ÉRDEKLŐ CZIKKEK, KERTÉSZ és EISERT

díszmű-kereskedésök által
Pesten, Dorottya-utca, 2. sz., a „magyar király” című szállodával szemközt.

Dohányvágó-gép.

Hosszu kísérletek után, alkéval egy dohánypogót szerkeszténi, mely tökéletesen vasból készült a meglévő kocsikhoz hasonlóan, vagy magyarnódon kocsikra való. Darabja 18 ft 50 kr.

Törökdohány-szelence. Külsője florentini barna broncból, belseje kőedényből s oly előkészülettel ellátva, — hogy a dohány nedveségi fokát tetőz és szertit szabályozni lehet. Dar. 3 ft 80 kr.

Narguilierek. a jelenleg oly annyira kedvelt keleti dohányszopálakoz, melyeknél a füst vízen hatván keresztül, tökéletesen lehűtetik, hosszú hajlékony szárral, kisebbek agyagipával 2 ft 25 kr, tajtipával cigarettnek is használhatók 3 ft 50 kr, nagyobbak 4 ft 50 kr, 5 ft 50 kr, 6 ft 50 kr, nagyok és díszesek 9 ft.

Dohányzó-készletek.

Egyetemes készlet, hollandialakú tajtipát, három szivar- és egy cigarett-szopálát tartalmazó, díszes börtökben, darabja 5 ft 60 kr.
Dohányzó-szekerények, díszes fából s még gazdagabban s sok-félekben felszerelve, ajándékokhoz különösen alkalmasak, 4 ft 80 kr, 7 ft 50 kr, 8 ft 75.
Cigarett-készlet, kisebb és nagyobb tajtiszopát, dohány- tartót, gyújtószerit, kanószerit és szivarpapirt tartalmazó készlet díszes tokban 4 ft 50 kr.
Mobil-gyújtószer, egy szivarzopát, kanószerit és gyújtókat tartalmazó kis asztali tok 1 ft 80 kr.

Törökdohányzó-készletek.

ultra és kiránduláshoz igen ajánlatosok. — Kis tajt-csibukot széjjel rakható megfűszárt, két szivarzopát és dohánytartót tartalmazó tokban 4 ft.
Nagy tajt-csibukot, széjjel rakható megfűszárt, cigarett-szopálát és dohánytartót tartalmazó tokban 6 ft 30 kr.
Szintén ilyen széjjelrakható fekete szárral 7 ft.
Szintén ilyen, nagy faszárral, másodrendű pipával 2 ft 75 kr.
Kis törökdohány-készlet, kupakos agyagcsibukot, szivarzopát, cigarett-feltevőt, és dohánytartót tartalmazó kis börtökben 2 ft 20 kr.

Dohányzó sétatobok.

csibukaszár gyanánt használhatók, különféle kiállításuk 2 ft 70 kr.

Legjobb zsebbeli gyufatartók.

készítve, minden egyes darab csügünkel ellátva, a legnagyobb szélességben is használhatók.
1. szám, rövid kanóccsal ellátva, 85 kr.
2. sz. kanóccsal és szivartészóval 1 ft 25 kr.
3. sz. hosszabb kanóccsal és szivartészóval 1 ft 50 kr.
4. szám. gyergysákkal 1 ft 50 kr.

Angol szivartárak

sárga patent-börből készítve, vállba akasztható szíjjal, ultra és kiránduláshoz igen alkalmasok, 25 darab 3 ft 30 kr, 50 darab 4 ft 40 kr és 75 darab 5 ft. Szintén ilyen különféle nagyságú szivartárak 1 ft 50 krtól 4 ftig.

Zsebbeli szerszámok.

igen csinosak, kenyer- és tollvágó késeket, ollókat, körömcsiszítót, fogvájót, fülkanálakat s az. tartalmazók, szaruba 2 ft, 2 ft 60 kr, tekősbőka-héjba 2 ft 50 kr, 3 ft 40 kr, 4 ft és 4 ft 50 kr, gyöngyházba foglalva 2 ft 60 kr és 2 ft 50 kr.

A jelenleg oly olcsó postai vitelér lehetőséggel ívén, a kívánt tárgyakat gyorsan, csekély költség és utánvét mellett elküldhetik, igyekeztünk oda irányul, leveleiből megbízásunkat, a helyenk helyezett bizalmat, a rendelvények gyors és pontos eszközése által megérdemeln. Még nem felelő tárgyak visszaküldhetők.

Kitünő Lefauchaux-revolverek.

Marok-revolverek simák és vékonyok 10 főtől 20 ftig.
Mignon-zsebbeli revolverek simák 15 ft.
Sima jókészségű revolverek 7 mm. 17 ft, 9 mm. 18 ft, 12 mm. 20 ft.
Szintén ilyenek, minden egyes alkatrészük korcsolt aczélból, minden egyes darab pontosan belőve s csügünkel ellátva, 7 mm. 24 ft 50 kr. 9 mm. 26 ft, 12 mm. 27 ft 50 kr.
Finomabb kiállításúak, szép vésekkel arany és ezüst berakattal, ébenfa, előfűszert agyakkal s az. 25 főtől 50 ftig.
10. és 12. lövő revolverek, különféle kiállításuk 40 főtől 60 ftig.
Zsebbeli pisztolyok egyesűvek párja 2 főtől 10 ftig.
Kécsűvek 5 ft 60 krtól 15 ftig.

Lefauchaux Percussios egy-csövű két-csövű

42 főtől 100 ftig 7 ft 50 krtól 18 ftig 18 ft 50 krtől 60 ftig

vadászfegyverek dús választékban.

Flobert-féle szoba-pisztolyok és puskák, a lövésnél nem durranván, szintegy s szabóban mint a szabadban, igen kellemes mulatással párosul gyakorolathoz s ezéllővésben igen ajánlandók, kisebb pisztolyok darabja 9 ft, nagyobb pisztolyok darabja 13 ft 50 kr.
Puskák madarakra is használhatók, 6 mm. 19 ft, 9 mm. 21 ft.
Töltőnyok száza 6 mm. golyóval 85 kr, 9 mm. golyóval 2 ft 85 kr, 6 mm. söröszel 3 ft, 9 mm. söröszel 5 ft 50 kr.

Védőgyűrűk.

vagyis az ugnevezetű „életmentők a mellényzsebekben”, melyek megtámadtatás esetében igen hathatós, mindig magánál hordható védőfegyvert képeznek, öntött vasból 55 kr, aczélból 1 ft 50 kr, díszesebbek börtökben 1 ft 50 kr.

Francia órák

36 óráig járó művel s ezérható felkötővel, mely minden kívánatos órában éles, cseleg hangon ébrezt, ügyes alakjánál fogva pedig útközben is használható. Darabja 6 ft 50.

Kerti feskendők

(angol patent), bármily viadányval miniatúrában, egyszerű használati modjuk s erős hatásuknál fogva meglepők. Kiseb bek 10 ft, 80 kr, nagyobbak 16 ft 50 kr.

Rugany eső-öltönyök

kicsiny közep nagyok
battist-bélléssel 10 ft 75 12 ft 50 13 ft 50
Finom orleáns-bélléssel 15 ft 50 18 ft 25 19 ft 50
Fehérek, igen elegansak 16 ft 85 19 ft 60
Lovagló kocsikó köpenyek díjjakkal és battist-bélléssel 15 ft. 19 ft.

Zsebbeli pénztárca

(angol patent), sárga patentbörből, szírdán készítve, apró és papírpénzek használható 2 ft.

Angol nadrágtartó

sárga patentbörből, minden varrás nélkül, s emelőfogva igen tartósan készítve 2 ft 30 kr.

Gazdasági lámpások

törés és tűz ellen mentesek, olaj-lámpákkal, kicsinyek 1 ft 50 kr, középszerűek 2 ft 65 kr, nagyok 3 ft 40 kr.

Kitünő látesó

közep nagyságú, 3 kivezéssel, kálcagie chagrin-börbe foglalva, kirándulásokhoz és ultra igen ajánlandó, darabja 7 ft 50 kr.

Pest, május 16-án 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyezer hasábrattott pett sor vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyelveket elfogad Bécsben: Oepelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígatás után 30 krajczár.

Szemere Miklós.

Régi ohajtasunknak, s azt hisszük, olvasóink régi várakozásának is teszünk eleget, midőn legkedveltebb dalköltőink egyikének, lapunk legszivesebben látott munkatársának, a fogyhatlan kedélyű Szemere Miklósnak arczképét mutatjuk be. De a kedélyes (és tegyük hozzá: szeszélyes, — lehet-e költő a nélkül is?) költő túlszerűsége állt eddig utunkban, ki több rendbeli felkérésünkre rá sem hallgatott, s ha most is, tudtán kívül tett lépésünkért meheztelését találók magunkra vonni, legyen annak bizonyossága, hogy még az ő kedvénél is előbbre tartjuk olvasóink ohajtasát.

Mint a Kölcseyek a hét vezér egyikétől, Undtól, — úgy a Szemere nemzetség azok másikatól, Hubától származtatja magát, egyenes vonalban. Béla király névtelen jegyzője maga írja: „Hubának éves fia Szemere.” E jellemvonás, ugy látszik, fentartotta magát nyolcz századon át; bár a család, mint történelmünk bizonyítja, az észnek nem azon névvel volt megáldva, melyet eszélyességnek neveznek, s mely a jó szerencsének és kedvező körülményeknek saját hasznára és ün-éredeikre kizsákmányolásában áll tulajdonképen. Az egész nyolczszáz év alatt egy Szemere-ről tudunk csak, ki az ország zászlósa közt ült, mint tárnokmester Nagy Lajos korában. Bertalan, korunkban, miniszter volt ugyan, de miniszternek lenni nálunk hazafi áldozat, sőt önfeláldozás és nem a haszonlesés dolga; s ő kincsek nélkül lön bujdosóvá és keserű kenyerét ette a száműzetésnek, megtört lélekkel csak halni jöhetvén vissza honába.

Fejedelmi Huba utódai, mint épen Bertalan írja „Atyám emlékezete” ezimű szép dolgozatában, „ugy látszik, mindenkor azon nagy, nemzeti, szabad elveknek valának bajnokai, melyek megbuktak, vagy mivel már későn, vagy mivel még korán jöttek. Isteni végzettől kimért sorsuk az lön a nemzet családai közt, a mi nemze-

tünk a világ népei között: küzdeni folyvást, de siker nélkül; veszélyben s áldozatban osztozni, de hirben, jutalomban nem, — elvézteni a feledett martyrok s nem ragyogni a szerencsésb hősök közt.” Valószínű, mikép e szerencsétlen nemzetség, Kupa véres lázadásában, az ő vallás mellett, bugzó részt vön; később Csák Máté oldala mellett küzde s bukásába sodortaték az ő birtokai nagy része is; a reformatóior egy tagja sem maradt a római egyház kebelében, s e lépése által a koronként megújult fölkelők felekezetének sorsához kötő örökösen a magát.

SZEMERE MIKLÓS.

Szóval, míg más nemzetségek saját fényök s vagyonosságuk emelésére tudták a zivataros idők fordulatait kizsákmányolni — a Szemere nemzetség a haza, az eszmék és az elvek mellett saját magára mindig legkevésbé gondolt.

A névtelen jegyző jellemzése az eszes Szemeréről más értelemben veendő hát, s valóban e nemzetség az ész nemesebb tehetségeivel tündökölt nemzedékről nemzedékre.

Korunkban három jeles író támadt belőle: Pál, Miklós, Bertalan; ez utóbbi még nevezetesebb mint politikus és államférfi, de neki is az irodalom volt első választott mezeje s előkészítője az államférfiu pályára. Pál, mint költő kevés, de szép ízlésű tanuskodó művel tünt ki, mint aethetikus Kölcseyvel együtt egy pár nevezetes folyóiratával hatott nyomosan, legtöbbet azonban társadalmi uton tett, mint egy irodalmi kör központja, késő öregségéig alig levén író, kit nem ő üdvözölt volna az irodalom küszöbén vagy vezetett volna be a szent berekbe s bátorított és buzdított volna első lépésin. Mint gyűjtő is rendkívüli érdemeket szerzett, s a Szemere-tár, most a pesti protestans főiskola birtokában, bár — fájdalom — elrejtve még, tömérdek kincset, levelezéseket s egyéb irodalomtörténeti anyagot tartalmaz.

Miklós, a három között korra középső, mint eleven lelki, kifogyhatlan kedélyű és humoru lyrai költő, évtizedek óta első rangu költőink közé tartozik, s bár művei összegyűjtve maig sincsenek, dalainak soka élénk emlékében maradt a nagy közönségnek, mely méltán nehez- tel rea, hogy teljes gyűjteményt még sem adott kezébe, mire annyival nagyobb szükség volna, mert Szemere Miklós költői pályája az olvasó közönség két vagy tán három nemzedéke idejére is esik, s a mostani fiatalabb olvasó régiebb munkáiról már mitsem tud, pedig azok közt is épen annyi becses van, mint az újabbak között.

Szemere Miklós 1804-ben, június 17-kén született Lasztóczon, Zemplénmegyében, hol most is lakik, az atyai házban, melynek — régi magyar szokás szerint, mint kisbirtokos fiu — örököse lön. Eleven ész, nyílt jellem és tiszta kedély valának örökölt adományai.

Revolverek.

A t. cz. vidékiek és utazók személy-biztosítására ajánlhatom legjobb rendszer szerinti és jól kipróbált revolvereimet, melyekkel egy perez alatt 6 erős és biztos lövés tehető; ugyanannyi idő alatt pedig újra megtölthetők. Ily revolverek az önvédelemre minden eddig feltalált fegyverek közt legbiztosabbak.

Legnagyobb választékban nálam, következő árak mellett kaphatók u. m.

- 1 Revolver 6 lövéssel 7 millimetternyi 17 főtől 25 ftig.
- 1 ismét nagyobb 6 lövéssel 9 millimetternyi 20 „ 35 „
- 1 ismét még nagyobb 6 lövéssel 12 millimetternyi 22 „ 40 „
- 1 kisebbzerű zsebrevolver (Faust-Revolver), mely zsebben kényelmesen hordható 10 „ 20 „

Ezenkívül minden hozzátartozó tok és töltéssel is szolgálhatunk.

Nem tetszés esetében a fegyver 14 nap alatt kicseréltetik.

Unschuld Ede,

fegyverkészítő és kereskedő Pest, váci-utca „a levélhez.”

Videkről megrendelések a leggyorsabban utánvét mellett eszközöltetnek.

494 (1-16)

FÜGGÖNYÖK,

4 ft. 50 kr., 6, — 8, — 10, — 20 forintig.

Türsch F.-nél

Pesten, váci-utca 19-dik szám.

Hímzések, fehérnemű, espiké.

462 (3-3)

Titkos

betegségeket

még makacs és üdült bajokat is ugy kórodában, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalában vagy életmódjában gatlattak, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyít.

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. szám Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kivánatra a gyógyszerik is megküldetnek. 501 (2-12)